

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 13

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktadienis - Friday, Kovas - March 17, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

PRIEŠ HEGEMONIJĄ AZIJOS - PACIFIKO ERDVĖJE

Taiwanas — kinų vidaus reikalas. —

Amerikos pasitraukimui sąlygų dabar nėra.

Pareiškusios kiekviena atskirai savo pažiūras dėl pietryčių Azijos regione esančių abi šalys liečiančių problemų (šitoji dalis sureferuota pereinusi savaitės Darbininko laidoje), ir besiremiančios abiejų pripažintais tarp. bendradarbiavimo principais, JAV ir Kinija deklaruoja, kad

1. JAV ir Kinijos santykių sunormalinimas yra naudingas vioms valstybėms;

2. abu kraštai nori prisidėti prie tarptautinio karinio konflikto pavojaus sumažinimo;

3. nė viena nesieks hegemonijos Azijos-Pacifiko erdvėje ir abi yra priešingos kitos valstybės ar valstybių grupės pastangoms tokią hegemoniją įgyvendinti;

4. nė viena nėra nusiteikusi derėtis už kurią nors trečią valstybę ar daryti susitarimus, nukreiptus prieš kitas valstybes;

5. abi šalys sutaria, kad būtų pažeisti pasaulio tautų interesai, jei kuri nors didžioji valstybė rengtų sąmokslą su kita didžiąja valstybe prieš kitas valstybes, arba didžiosios valstybės susitartų padalinti pasaulį į savo įtakų sferas.

Taiwanas

Pareiškiama, kad šalys pagrindinai svarstė abi jas skiriančius ginčus ir rado, kad pagrindinis ginčas liečia Taiwaną. Kadangi esama tuo klausiu-

Pratęsta radijo stočių veikla

Washingtonas. — Prezidentūrai spaudžiant, radijo stočių Free Europe ir Radio Liberty finansavimas pratęstas iki liepos 1. Prezidentas buvo pasiūlęs pastovų ir ilgalaikį finansavimą, tačiau sen. Fulbright, abiejų rūmų skirtingas nuomones derinant, nuo senato kiek skirtingo nutarimo nesutiko atsakyti, todėl priimtas tik laikinis sprendimas. Fulbrighto grupė daro viską, kad tų radijo stočių finansavimas būtų visai nutrauktas.

Radio Liberty transliuoja žinias tik rusų kalba, Radio Free Europe — visomis satelitų kalbomis. Transliavimas lietuvių, latvių ir estų kalbomis senokai sustabdytas, bet lietuviai gali klausytis transliacijų rusų ir lenkų kalbomis. Lietuviškos transliacijos pasiekia juos iš Vatikano.

Tobulesnis žvalgas

Iš Cape Kennedy paleistas satelitas-šnipas, bene trečias toks iš eilės, kuris turi registruoti ir pranešinėti Sovietų ir Kinijos raketų bandymus ir gali automatiškai duoti ženklą apie Amerikos link paleistas skristi raketas. Jame esą aparatai gali "atpažinti" nuo žemės ar iš povandeninių laivų paleistas raketas bei atominius sprogmumus.

Satelitas pasiekė nustatytą orbitą 22.300 mylių nuotolyje nuo Žemės. Jau esąs erdvėje panašus satelitas žvalgo visą Kiniją ir didžiausią dalį Rusijos. Neskelbiama, koks žvalgo laukas ir uždavinys skirtas dabar paleistajam. Spėjiojama, kad jo taikiniais bus povandeniniai laivai. Satelito paleidimo proga krašto apsaugos sekr. Laird užsiminė, kad rusai turi ar visai baigia statyti 43 atominius Polaris tipo povandeninius laivus, taigi turės du daugiau, negu jų turi tarnyboje Amerika.

mu nuomonių skirtumų, todėl komunikate jos atskirai užrašytos.

Pekino nuomonė. Taiwan klausimas yra pagrindinis, kliudąs sunormalinti JAV—Kinijos santykius. Kinijos liaudies respublikos vyriausybė yra vienintelė teisėta Kinijos vyriausybė. Taiwanas yra Kinijos provincija, kuri seniai sugrąžinta motinai tėvynei. Taiwanas išlaisvinimas yra Kinijos vidaus reikalas, į kurį niekas neturi teisės kištis. JAV karinės pajėgos ir kariniai įrenginiai turi būti iš Taiwan išvežti. Kinijos vyriausybė nepiktaria jokiai veiklai, kuria siekiama sukurti "vieną Kiniją, vieną Taiwaną", "vieną Kiniją, dvi vyriausybes", "dvi Kinijas", "Nepriklausomą Taiwaną" arba skelbia, kad "Taiwan statusas dar turi būti nustatytas".

JAV nuomonė. — JAV ima dėmesin, kad abejose pusėse Taiwan sąsiaurio esą kinai mano, jog yra tik viena Kinija ir kad Taiwanas yra Kinijos dalis. JAV tuo reikalu nesiginčija. Jos tik suinteresuotos, kad patys kinai Taiwan klausimą sutvarkytų taikingu būdu. Šitai turėdamos galvoje, JAV pareiškia, kad šito proceso eigoje principai jos yra nusistatę ištraukti iš Taiwan savo karinius dalinius ir karinius įrengimus. Tuo tarpu ji JV karinės pajėgos Taiwan bus pamažu mažinamos, bet tempas priklausys nuo to, kaip mažės toje erdvėje esąs įstampaš.

Santykiai

Abi šalys santykių nori, bet nori juos pradėti nuo tokių sričių: mokslas, technologija, kultūra, sportas, žurnalizmas ir prekyba. Abi šalys pasižada lengvinti kontaktus.

Abi šalys susitarė pasilikti nuolatiniam kontakte per įvairius kanalus, kurių tarpe yra numatytos ir JAV aukštų pareigūnų kelionės į Pekiną.

Abi viliasi, kad šis pasitarimas bus prisidėjęs prie pilno santykių sunormalinimo.

Anglų komentaras

Iš komunikato atrodo, kad JAV prezidentas Pekino pasitarimuose neišdavė nė vieno sąjun-

Negrai politinėj kryžkelėj

Gary, Ind. Pereitą savaitę negrų atstovai dideliu būriu buvo čia susirinkę į politinę konvenciją savo politinio svorio krypties aptarti. Kalbėtojai suskilo į dvi grupes: viena norėtų aktyviai jungtis į esamas politines partijas (demokratai, respublikonai) ir per jas siekti savo gyvenimo pagerinimo, radikalesnį sparną atstovaujančios grupės kalbėjo už atskirus negrų partijos įkūrimą. Manytina, kad laimės nuosaikesnieji ir rimtesnieji, bet vienaip ar kitaip būtų nutarta eiti, šių metų rinkimuose pasilikti senojo tvarką.

Trumpai iš visur

Jungt. Tautos ir Kipras pasirašė susitarimą, kad nesenai iš Čekoslovakijos slaptai į Kiprą atgabenti ginklai perduodami saugot Kipre esantiems J. Tautų daliniams. To reikalavo Gaidis ir Turkija, bet tai buvo pralaimėjimas Maskvos, kuri tais ginklais Kiprą aprūpino kokios nors paslaugos ateity besitikėdama.

Welfare reforma. — Su ta reforma senatas nuo atstovų rūmų yra toli atsilikęs, todėl prezidentūra pakartotinai paragino tą darbą baigti. Jau trys metai, kaip jis įteiktas kongresui priimti.

gininko, nė vieno jų dabartinės padėties nepablogino. Labai rimtai tą reikalą aptaria anglų "Economist", iš kurio samprotavimų paaimame kelias ištraukas.

"Taiwanas, kinų nuomone, yra kartinis akmuo JAV—Kinijos santykių sunormalinime. Šitam milžiniškam ledo gabalui suskaldyti reikėjo kinų ir amerikiečių nuolaidų. Bet yra faktas, kad šiuo momentu jų daugiau padarė ne Amerika, bet Pekinas, pakviesdamas prez. Nixoną ir pradėdamas derybas pirm Taiwan klausimo sutvarkymo. Jis tuo metu sulaužė vieną iš svarbiausių savo užsienio politikos principų. Prez. Nixonas prieš tai panaikino prekybą su Kinija taikomos varžtus, bet tai labiau naudinga Amerikai, negu Kinijai. Bet neužmirštinas 1969 gale padarytas Amerikos mostas — sustabdytas Amerikos karo laivyno vykdytas Taiwan sąsiaurio patruliavimas. Šitą mostą Pekinas pastebėjo ir dėkingai įvertino. Tai buvo jų vieno reikalavimo patenkimas. Antrasis principas buvo patenkintas dabar — pažadėta iš Taiwan ištraukti karines pajėgas tada, kada "toje erdvėje dings įstampaš". Sprendimas paliktas Amerikai.

"Economist" nemato tiesos toje nuomonėje, kad Nixonas Taiwan klausimu padaręs nepriimtina nuolaidą. "Komunikatu remiantis negalima tvirtinti, kad būtų atidarytas kinams kelias kariškiai pasigrobtį salą. Dr. Kissingeris teisingai sako, kai tvirtina, jog tik mažą dalis ten esančių 8,000 JV karių dalyvauja Taiwan gynyboje. Gikrieji Taiwan gynybai yra Amerikos

Buenos Aires, Argentinoj, švenčiant Vasario 16-tą, lietuviai po pamaldų neša vainiką padėti ant Argentinos Laisvės paminklo. Palydovai: V. Grigaitis, A. Mičiudis, Z. Juknevičius, J. Gilydis, V. Rymavičius, kun. A. Steigvila, prel. P. Ragažinskas, vysk. A. Scell.

Nuotr. Kirstuko

Amerika - Kinija pasitarimus tęs Paryžiuje per ambasadorius

Washingtonas. — Prezidentūra paskelbė, kad JAV ir Kinijos tolimesni pasitarimai kontaktai vyks Paryžiuje per abiejų kraštų ten reziduojančius ambasadorius. Taip pat sakta, kad pasitarimai prasidės netrukus. JAV ambasadorius Watson jau buvo pakviestas namo, ir gavęs instrukcijas tuojau sugrįžo Paryžiu.

Prancūzijos vyriausybė labai patenkinta Paryžiaus pasirinkimu, nes tai šioks toks jos prestižo kilstelėjimas. Bet iš tikrųjų Paryžius parinktas todėl, kad abi ambasados ten turi įrengimus su savo sostinėmis tiesiog susisiekti. Be to, ten sėdi stip-

namo karą ir apleidę savo tiesiogines pareigas.

Harrisburgo miesto gyventojai tokiai veiklai nėra palankūs, todėl iš kitur atvykusiems triukšmadariams iškliol nepavyko jokių riausių sukelti. Visos tos aferos vadu laikomas kun. P. Berrigan, kurs Lewisburgo kalėjime atlikdamas bausmę už kitą nusikaltimą planavęs Washingtono aferą.

Jury sudarymas truko daugiau kaip mėnesį, nes norėta surinkti tokius asmenis, kurie nebūtų nusistatę prieš katalikų kunigus ar vienuoles, nė prieš karą, nė už karą, nė prieš teisiamuosius, nė už juos. Byla buvo pradėta 1970, kada F.B.I. direktorius pranešė kongreso komisiškai apie susektą sąmokslą. Kaltina gen. atty. padėjėjas Lynch, gynybų tarpe yra buv. atty. gen. Clark, New Yorko advokatas ir politikierius Paul O'Dwyer. Kaltinamieji su kun. Berrigan prie-

RUSŲ KOLONIZACIJA JAUDINA ESTUS IR LATVIUS

Vienas rusas tenka dviem latviams, trim estams

NYT kovo 13 korespondentas Theodore Shabad iš Maskvos rašo apie viešą nepasitenkinimą Latvijoje ir Estijoje dėl rusų kolonistų.

Tiek estai, tiek latviai — rašo laikraštis — bijosi, kad rusų kolonizacija gali nustelbti tautines kultūras ir numušti gyvenimo standartą, kuris yra aukštas, palyginti su Sovietų Sąjunga.

Dėl mažo gyventojų prieauglio protestantiškose Latvijoje ir Estijoje ir dėl Maskvos užsimojimo didinti šiuose kraštuose pramonę reikia darbo jėgos gabenti iš Rusijos. Dėl šios imigracijos jau dabar Latvijoje vienas rusas tenka dviem latviams, Estijoje vienas rusas trim estams. Katalikiškoje Lietuvoje, kur prieauglis esąs aukštas, vienas rusas tenka dešimčiai lietuvių.

Latvijon kasmet įgabena apie 14,000 rusų, Estijon 9,000. Tai daugiau nei natūralus vietos gyventojų prieauglis.

Dėl kilusio nepasitenkinimo

Latvijos kompartijos sekretorius August Voss Pravdoje skelbė atsišaukimą prieš "nacionalistines tendencijas" ir ragino integruotis bendroje Sovietų Sąjungoje. Estijos kompartija posėdžiavo, kaip praktiškai įvykdyti Sovietų Sąjungos kompartijos 24 kongreso nutarimą. O tas nutarimas numatė, kad per penkeris metus palaipsniui "tautybės turi suartėti", atsisakydamos "nacionalizmo, šovinizmo ir tautinės neapykantos reiškinių".

Korespondentas priduria, kad po ano kongreso Maskvoje šauliausioje salėje buvo estų dainininko Georg Ots koncertas, kurio pusė repertuaro buvo estų kompozitoriai. Tai buvo estų pasididžiavimas.

Estijos partijos sekretorius Vaino Valjas, 41 metų, išaugęs estų kultūroje, bet dauguma, tarp jų ir pirmas sekretorius Ivan G. Kebin, estų laikomi "maskviniais", atvykusiais Estijon tik nuo 1940 metų okupacijos.

Korespondentas priduria, kad po ano kongreso Maskvoje šauliausioje salėje buvo estų dainininko Georg Ots koncertas, kurio pusė repertuaro buvo estų kompozitoriai. Tai buvo estų pasididžiavimas.

TEISME HARRISBURGO SEPTINTUKAS

Kissingerio pagrobimo sąmokslas

Sausio gale Harrisburgo, Pa., mieste prasidėjo byla septynių žmonių, kurie tokio patdėty, žiūrint jų užsiėmimo, niekad neturėjo atsisturti. Kaltinamųjų suole sėdi trys katalikų kunigai, buvęs kunigas, vienuolė, buvusi vienuolė ir Amerikon atvykęs mokslų pagilinti pakistaniečių. Vienas iš jų, kun. Pilypas Berrigan, kalėjime buvo iki teisimo, nes atlieka bausmę už kitą nusikaltimą — už naujųkų emimo kariuomenės įstaigų dokumentų naikinimą keliuose miestuose.

Visi septyni kaltinami dalyvavę sąmokslu susprogdinti Washingtono vyriausybės pastatų šildymo sistemą, sustabdyti kuriam laikui vyriausybės veikimą ir pasigrobtį prez. Nixono patarėją dr. Kissingerį, už kurio paleidimą būtų reikalavę paleisti jų nurodytus tariamus politinius kalinius. Visi jie buvo įsivėję į įvairių rūšių veiklą prieš Viet-

namo karą ir apleidę savo tiesiogines pareigas.

Harrisburgo miesto gyventojai tokiai veiklai nėra palankūs, todėl iš kitur atvykusiems triukšmadariams iškliol nepavyko jokių riausių sukelti. Visos tos aferos vadu laikomas kun. P. Berrigan, kurs Lewisburgo kalėjime atlikdamas bausmę už kitą nusikaltimą planavęs Washingtono aferą.

Jury sudarymas truko daugiau kaip mėnesį, nes norėta surinkti tokius asmenis, kurie nebūtų nusistatę prieš katalikų kunigus ar vienuoles, nė prieš karą, nė už karą, nė prieš teisiamuosius, nė už juos. Byla buvo pradėta 1970, kada F.B.I. direktorius pranešė kongreso komisiškai apie susektą sąmokslą. Kaltina gen. atty. padėjėjas Lynch, gynybų tarpe yra buv. atty. gen. Clark, New Yorko advokatas ir politikierius Paul O'Dwyer. Kaltinamieji su kun. Berrigan prie-

Vyr Teismas ir nuomininkai

Vyr. Teismas rado, kad JAV konstitucija neduoda namo ar buto nuomininkui teisės sulaikyti nuomos mokėjimą todėl, kad savininkas nepadarė reikalingų remontų. Šito socialinio-ekonominio reiškinio tvarkymas priklausė ne teismams, bet valstybių įstatymų leidimo organams. Bet pridėtas paaiškinimas, kad namų savininkas už remontų nedarymą gali būti patrauktas teisman.

New Yorko nuomininkų tas nutarimas labai nepalies, nes ten veikia įstatymas, duodąs teisę nuomos mokėjimą sulaikyti tuo atveju, jei remonto nedarymas sudaro pavojų sveikatai ar saugumui.

PIRMINIAI RINKIMAI

Pirmieji pirminiai rinkimai, siekiant išryškinti partijų narių nuotaikas prezidentūros siekiančių savo partijos kandidatų atžvilgiu, įvyko kovo 7 New Hampshire valstijoje.

Pas respublikonus pirmą vietą dideliu procentu laimėjo prezidentas Nixonas. Jis laimėjo ir visus į nominacijų konvenciją siunčiamus delegatus. Jo varžovai buvo atstovų rūmų nariai McCloskey ir J. Ashbrook, abu dvi tvirtinę, kad prez. Nixonas esąs išdavęs savo partijos idealus ir pasukęs į kairę. McCloskey iš rinkimų lauko jau pasitraukė, kadangi gana konservatyvūs New Hampshire respublikonai jo pasaka apie prez. Nixoną nepatikėjo.

Demokratų balsų prašė 4 "dieji": senatoriai Muskie, McGovern, Hartke ir meras Yorty. Balsų ir delegatų daugiausiai surinko sen. Muskie, antroji vietoj liko sen. McGovern. Atrodo, kad iš ringo jau pabėgo sen. Hartke.

Demokratai vedė labai nuobodžią kampaniją — daugiausiai riejosi vienas su kitu, vienas kitam kojas kaisiojo. Prez. Nixonas kampanijoje visai nedalyvavo — vieną sekmadienį jį pavadavo atvykęs labai didelis draugų būrys.

Antroji rungtynių vieta buvo Florida — ten pirminiai rinkimai vyko šį antradienį. Ten buvo įdomiau. Floridos politinėse pelkėse laimės ieškojo 11 demokratų kandidatų.

Zenonas Ivinskis: NEPRIKLAUSOMOJI LIETUVA

Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis bendrame baltiečių ir rytų Europos įvykių fone

Ketvirtoje rašinio dalyje autorius pasakoja, kaip Sovietai padarė nepuolimo sutartis su Baltijos valstybėmis, o taip pat su Suomija ir Lenkija. Sovietai iš to laimėjo saugias vakarines sienas ir prestižą Vakaruose. Bet ir ano meto Lietuvos politikos vadovai skelbė, kad tom sutartim Sovietai parems Lietuvos interesus. Bet kai Lenkija 1938 įteikė Lietuvai ultimatumą, Sovietai piršto nepajudino.

Toliau — kaip Sovietai laikėsi ultimatumo dėl Klaipėdos metu.

(5)

ANTANTĖS, LIETUVOS, SOVIETŲ ROLĖ DEL KLAIPĖDOS

Po Lenkijos ultimatumo 1938 metų kovą mėn. Lietuva turėjo priimti Vokietijos ultimatumą reikalaujant atsakyti nuo Klaipėdos. Neliešiu plačiau šio klausimo, kuriuo prirašyta jau šimtai svarstymų.

Labai dažnai užmirštama svarbi aplinkybė, būtent: vietoje iškritusio sąjungininko (Rusijos) Prancūzija po pirmo pasaulinio karo troško sukurti kiek galint pajėgesnę Lenkijos jūrinę galybę su Dancigo ir Klaipėdos uostais. Lietuva, visom įdom stengdamasi nepakartoti savo istorinės klaidos, t. y. naujos unijos ar federacijos su Lenkija, kad nebūtų tiek kultūrinio, tiek politinio atžvilgiu vėl kito globoje, — turėjo tad skubiai veikti.

Jau minėtas istorikas Sennas sako, kad Klaipėdos užėmimas tai buvo drąsus lietuvių žygis. Jo žodžiais: "Lietuviai priverė aliantus savo politiką miestą atžvilgiu pakeisti. Taip žiūrėti — sako toliau Sennas — Klaipėdos krašto užėmimas buvo, gal būtų, sėkmingiausias veiksmas, kurį padarė Lietuva savo, kaip nepriklausomos valstybės, egzistavimo metu" (Alf. Senn, Die Besetzung Memels im Januar 1923; rink. Forschungen zur osteuropäischen Geschichte, tomas 10, 1965, 352 p.).

Skandama vieta lietuvių-vokiečių santykiuose buvo pašalinta Trečiojo Reicho metodais. Ir šiuo atveju Maskva laikėsi pasyviai.

POLITINĖS RAMYBĖS FONAS

Koki buvo Kremliaus tikslai Baltijos valstybių atžvilgiu tais metais, apie tai tikslesnis atsakymas tegalės būti tik tada, kai sovietiniai aktai bus paskelbti.

Tačiau, nepaisant 1924 gruodžio pučo Taline, pučo, kurio iniciatorius ir vadovas buvo Leningrado Ždanovas; nepaisant įvairių konfliktų prie estų bei latvių sienos, trys Baltijos respublikos nesijautė Sovietų tiesiogiai užkabinėjamos.

Tokioj politinėje ramybėje, kada tradiciniai santykiai su Sovietų Sąjunga, nepuolimo sutartys buvo periodiškai atnaujinamos, atrodė, jog Baltijos respublikom nėra jokio pagrindo

baimintis kokių staigmenų; atrodė, tarsi suvereninių respublikų taikinga padėtis yra patvari. Bet ši politinė idilė pakito 1939 m. vėlyvą vasarą.

STALINO ATNAUJINTOS PRETENZIJOS Į BALTIJOS VALSTYBES

Kai Hitleris apsisprendė suardyti Versalio nustatytą Europos santvarką, abidvi derybų pusės, Vokietija, kaip ir Anglija su Prancūzija, siekė Sovietų Sąjungos palankumo. Stalinas atsidūrė laimingoje padėtyje. Jis galėjo reikalauti, ko norėjo, ir prisidėti prie tos pusės, kuri duoda Sovietams daugiausia nuolaidų ir kuri Kremliaus reikalavimus prisiima be prieštaravimo.

Stalinas leido lankytis vienai po kitos abiem pusėm su jų pasiūlymais ir juos laikė nežinioje, kol jam pačiam gerai buvo aišku, iš ko jis daugiausia galės pasipelnyti. Tokiu būdu tuojau buvo pareiktas rusų noras sugrįžti prie Baltijos jūros krantų. Kiek šios pretenzijos — kartoju — nuo 1920 nebuvo atsakyta, apie tai galėtų žinių duoti tik sovietiniai vis dar neprieinami archyvai. Šie doku-

mentai rūpestingai tebe laikomi po užraktu, kad rodytųsi geriau patikimi sąmoningai klaidinančios propagandos šūkiai, jog Baltijos tautos pačios norėjusios sovietinės sistemos.

Nepuolimo sutartis, sudaryta 1939 rugpjūčio 23, Stalinui buvo ne tik patogi galimybė pasidalyti tarp Rusijos ir Vokietijos esančius kraštus (Lenkijos, Baltijos respublikas); joje slėpė ir viltis, kad karo eigoje, kada Vokietija ir Vakarai bus apsilpę, galės Kremlius įsikišti ir padaryti galutinį lemiamą sprendimą.

NEUTRALITETAS IR ILIUZIJOS

Brutalia jėga paremtos politikos dešimtmetį Baltijos valstybės tikėjosi, kad garbingas, griežtas neutralumas visų pasaulio kraštų atžvilgiu bus geriausia apsauga jų nepriklausomybei. Be to, dar veikė minėtos nepuolimo sutartys, kurias Baltijos valstybės buvo sudariusios su Sovietų Sąjunga. Estija ir Latvija 1939 birželio 7 buvo sudariusios nepuolimo sutartis dar ir su Vokietija.

Bet Kremliuje uždarom durimis visos Baltijos valstybės jau

buvo tapusios pasyviu prekybos objektu, šachmatų figūrom didžiame diplomatiname žaidime.

Rugpjūčio 23 pasirašyta dviejų didžiųjų kaimynų nepuolimo sutartis reikė suplanuoti Baltijos valstybių laidotuves. Kai po žygio į Lenkiją rugsėjo 28 papildomoje vokiečių ir sovietų sienų bei draugiškumo sutartyje Lietuva pateko į USSR interesų sferą, Sovietų Rusija gavo laisvas rankas visose trijose Baltijos valstybėse. Kai tą pačią dieną (rugsėjo 28) Estija buvo priversta Kremliuje pasirašyti savitarpiškos pagalbos sutartį, o Latvija, tuo pačiu laiku pašaukti, laukė savo eilės pasitarimui, tai Lietuvos užsienio ministerijos aukštieji pareigūnai Kaune dar raminosi optimistiškom iliuzijom.

Jie tikėjo, kad atnaujintoje rusų ekspansijoje jūros link Lietuvos geopolitinė padėtis negalėjo Maskvos taip vilioiti kaip Estija ir Latvija, nes netekusi Klaipėdos uosto (prieš pusmetį!), Lietuva turėjo tik siaurą Palangos pajūrio juostą be jokio uosto.

Tačiau ir Lietuvą pasitiko tas pats likimas po dvilikos dienų. Penkios dienos prieš tai turėjo pasirašyti panašią savitarpiškos pagalbos sutartį Latvija. Viskas ėjo iš eilės, pradedant nuo Estijos, pagal Kremliaus kalendoriuje nustatytus terminus.

(Toliau — ar visame tame likime būta vienybės tarp Baltijos valstybių?)

ATSTOVŲ RŪMŲ NARIŲ PASISAKYMAI LIETUVOS ŠVENTĖS PROGA

Pažvelgus į JAV Kongreso Atstovų Rūmų narių žodinius ir raštinius pareiškimus Lietuvos reikalui, tenka nustebti jų gausa. Paskiri atstovai ne tik prijungdavo iš lietuvių gautą medžiagą, memorandumus, ne tik gausiai pateikė 1966 JAV Kongreso priimtą rezoliuciją Nr. 416, bet ir dėstė savo mintis, linkėdami Lietuvai atgauti laisvę.

D. Flood nuopelnai

Kad apie Lietuvą ir lietuvių pateikta tiek daug pareiškimų (79 iš Atstovų Rūmų narių, 21 iš senatorių, iš viso 100, ligi vasario 25), tai neabejotinai visos eilės Lietuvos ir lietuvių bičiulių nuopelnas. Atstovų Rūmų narys Morgan (iš Pensilvanijos) vasario 17, kai Rūmuose vyko "Lietuvos Diena" su keliasdešimt kalbėtojų, nurodė atstovą Daniel Flood — jis vykdys ilgametę tradiciją Atstovų Rūmuose pasisakyti apie Lietuvą jos šventės proga, vasario mėnesiais. Tas pats Morgan teigiamai vertino Ohio atstovo Hays veiklą, jam užper-

nai vykdžius tyrinėjimus S. Kudirkos grąžinimo rusam reikalui.

Visa eilė atstovų ne tik pateikė rezoliucijos Nr. 416 tekstą, bet ir įsakmiai reikalavo: reikia tą rezoliuciją įgyvendinti.

Ne vienas Atstovų Rūmų narys priminė Simo Kudirkos atvejį, kiti kalbėjo apie kunigų nuteisimus Lietuvoje. Kelio liko narių ištisai pateikti lietuvių Bendruomenės prisiūtą memorandumą "Septynis šimtmečius vykęs Lietuvos laisvės siekimas". Būdinga, kad kai kurie nariai pasiūlė jog JAV prezidentas R. Nixonas savo kelionėje į Pekingą ir į Maskvą iškeltytų Baltijos valstybių laisvės klausimą. Kai kurie nariai pateikė platų religijos Lietuvoje persekiojimo vaizdą.

Kaip kitais, taip ir šiais metais Atstovų Rūmų nariai kėlė lietuvių įnašą JAV-se, jų patriotizmą ir kt.

Keltas Simo Kudirkos pavyzdys
Atstovas Delaney (New York) pažymėjo, kad geriau-

šias pavyzdys, jog lietuvių tauta siekia laisvės, tai S. Kudirkos pavyzdys. Kudirką priminė taip pat ir atst. Bell (Calif.); jis siūlė JAV Kongresui griežtai veiksmingesnį žygių atveitį Lietuvos laisvei. Kai kurie nariai, kaip Crane (Illinois), pateikė Kudirkos pareiškimus teisme Vilniuje ir mintis apie nepriklausomybę Lietuvai. Kudirkos bylos ištraukas pateikė ir atstovas Stratton (New York). Atstovė Grasso (Conn.) iškelė Brazinskų, Simokaičių, Kudirkos atvejus ir drauge su kitais siūlė: reikia, kad prezidentas Baltijos valstybių klausimą iškeltytų Jungtinėse Tautose.

Atstovai, bent trečdalis visų kalbėjusių, įsakmiai siūlė arba įgyvendinti rezoliuciją Nr. 416, arba daryti spaudimą į JAV prezidentą, kad jis per JAV ambasadorių iškeltytų kraštų laisvės klausimą Jungtinėse Tautose. Tai siūlydamas, atst. Byrne (Pa.) įspėjo, kad klausimas nepatektų į saugumo tarybą, kur sovietai galį panaudoti veto teisę.

"Kraštas dar mažai padarė Baltijos laisvės bylai"

Atst. Patten (N. J.) priminė New York Times vedamąją, skirtą Baltijos valstybėms, 1959, taigi prieš 13 metų. Anuomet buvo pažymėta, kad okupanto valdymas negalės būti amžinas. Atstovas apgailestavo, kad šis kraštas dar mažai padarė Baltijos valstybių laisvei atgauti.

Kaip minėta, kai kurie nariai pasisakė, kad prez. Nixonas savo kelionėj Maskvon nepamirštų Baltijos valstybių. Atst. Kemp (N. York) pareiškė: reikia siekti, kad prezidentas keltų ir kitų pavergtų tautų klausimą.

Eilė atstovų savo pareiškimuose dar kėlė lietuvių tautos patirtus nuostolius, priminė partizanų kovas. Bent trys atstovai pareiškė, kad lietuvių kalba esanti pati seniausia Europoj.

Kai kurios atstovų mintys
Atst. Waggoner (Louisiana),

(nukelta į 6 psl.)

TAISOM RADJO IR TELEVIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėls iv. kalbomis, radio, spalv. TV, computeriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poldotuviniai pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieš namą kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažai ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuotojai ir statytojai, 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 7-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsu artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkines maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga- u vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

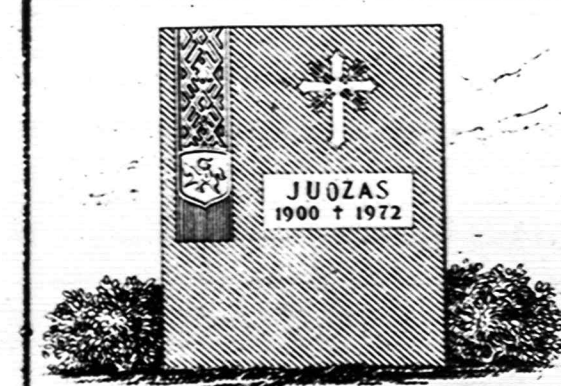
Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454-9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Preš.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI
VIESBUCIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)
GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga vasario 16 surengtame priėmime New Yorke. Iš k. gen. kons. A. Simutis, Ieva Trečiokienė, Liet. Laisvės komiteto pirm. V. Sidzikauskas, Emilija Cekienė, A. Trečiokas. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Smegenų plovimo mašina

Medikai pažįsta ligonį, kuris tiki, kad visi jo nekenčia, jam bloga linki, jį, tokį nekaltą, persekioja, kešinasi nuskriausti. Dėl to jis gyvena nuolatines baimės įtampoje. Tokį ligonį medicina vadina paranojinio tipo šizofreniku.

Medicina nuo tos ligos stengiasi išgydyti, o sovietinis režimas, priešingai, stengiasi žmones susargdinti. Tokį išpuolį daro "Tiesos" straipsnis "Nuodais užtaisytas ginklas", kurio turinys atpasakojamas šiame nr. Jis įkalbinėja, gąsdina, kad jie esą persekiojami, nuodijami išseivijos esančių lietuvių.

Is straipsnio matyt kai kurios tos sovietinės "kuracijos", susargdinimo priemonės:

— Gąsdinimas tokiais žodžiais, kurie yra populiarūs sovietinėje praktikoje. Antai, Sovietų KGB siuntė agentus į Vakarus žudyti savo priešų, kaip tai išpasakojo vienas iš tokių atsiųstųjų (Chochlovas); kaip tai buvo padaryta Muenchene su ukrainiečių veikėju Bandura. Agentai veikė nuodais šaudančiais ginklais. Tad kompartijos "daktarai" emė gąsdinti: esą antikomunistai tiko į juos "nuodais užtaisytus ginklus".

— Gąsdinimas tuo, ką patys vartoja savo praktikoje — ideologine infiltracija. Net ir šiame rašiny matyt, kaip kompartijai (ne Lietuvos gyventojams!) rūpi dialogas su tam tikra išseivijos dalimi, tiek, kiek per jį galima infiltruoti komunistinę ideologiją.

Savo šią praktiką jie primeta išseivijai, įkalbinėdami apie jos užmačias — "antikomunistines akcijas" prieš Lietuvos žmones. Čia jau reikėjo tiesiog iškreipti išseivijos veiklos kryptį, nes jei pasakytų tiesiai, kad išseivijų veikla yra nukreipta prieš Maskvos imperalizmą, svetimų žemių grobimą, prieš žmogaus teisių paneigimą, tokiai išseivijos

veiklai savo širdyje pritartų ir tie Lietuvoje, kurie turi partijos bilietą, kaip tam pritartė ir 17 Latvijos komunistų.

— Gąsdinimo arsenalas tuo ir išsenka. Toliau kompartijos "moksliniai kandidatai" atsiduria aiškinimosi pozicijose:

— Aiškinasi, kad komunizmas nesąs totalitarizmas, nesąs fašizmas... Tai atrodo kaip gynimasis nuo savo atvaizdo veidrody. Fašizmas, atsispindėdamas didinančiame veidrody, gauna pagrindines komunizmo žymes — grobuoniškumą, imperializmą, agresiją, milijoninį genocidą.

O kai dėl kaltinimo hitlerininkais tų, kurie esą išseivijos organizacijose, tai tuo kaltinimu tenori pridengti didįjį komunistinį faktą: pirmieji hitlerininkų talkininkai ir samokslininkai prieš asmens teises ir tautų laisvę buvo Stalinas, buvo Molotovas, buvo ir Lietuvos kompartija, kuri tam samokslui plojo ir talkino.

— Aiškinasi ir dėl Vakaruose išseivijoje išplitusio rezistencijos, partizaninio kulto. Matyt, tam kompartija yra jautri, jei stengiasi jau ne nutylėti, bet išaiškinti, kad nebuvęs "gaujų teroras prieš Lietuvos darbo žmones".

— Tokis paaiškinimas tegali ir "Tiesos" skaitytojui, ne vienam, pažadinti atsidusimą: tai buvo tik šešėlis to teroro, kurį vykdė iš Rusijos atgabenti komunistai šimtam tūkstančių Baltijos darbo žmonių.

"Tiesa" nėra Lietuvos žmonių nei minties nei jausmų reiškes. Ir jos "psichiatrinei kuracijai" vargiai pavyks ligoniais paversti net daugumą tų, kurie turi partijos bilietą, bet tebeturi ir sveiką protą.

Bet Lietuvoje kompartija turi taip daryti, nes taip įsakytas iš Maskvos, kuri šiuo metu sustiprino ideologinę kovą prieš visa, kas Vakaruose.

"NUODAIS UŽTAISYTAS GINKLAS"

Rūpestis dėl antikomunizmo:

Tiesoje š. m. sausio 26 A. Gaidys, "filosofijos mokslų kandidatas", straipsny, vardu "Nuodais užtaisytas ginklas", aprašinėja kompartijos susirūpinimą "antikomunizmu", kurį rodo lietuvių išseivija.

"Antikomunistinė imperikalizmo akcija" — rašo Tiesa — žymi vieta tenka reakciniams emigrantų sluoksniams. Todėl LKP XVI suvažiavimas greta kitų ideologinio darbo uždavinių nurodė, kad reikia daugiau dėmesio skirti buržuazinės ir smulkiaburžuazinės ideologijos, lietuviškosios nacionalistinės emigracijos veiklos demaskavimui, reakcinės klerikalizmo esmės ir jo ryšio su buržuaziniu nacionalizmu atskleidimui."

Tam tikslui esanti sudaryta "Užsienio ideologinių srovių tyrinėjimo problemine taryba, įeinanti į Gamtos ir visuomenės mokslų koordinavimo tarybą prie Lietuvos TSR Mokslų akademijos prezidento. Filosofijos, teisės ir sociologijos skyriaus prie MA Istorijos instituto filosofijos sektoriuje sudaryta problemine grupė, nagrinėjanti užsienio ideologines sroves bei antikomunizmo kritikos klausimus."

"Neseniai", kaip rašo Tiesa, toji taryba "Vilniuje surengė mokslinę konferenciją antikomunizmo, taip pat ir lietuvių nacionalistinių emigrantų reak-

Lietuvoje kompartija ėmėsi naujos akcijos — stiprinti kovą su išseivijos "antikomunizmu"

cinės veiklos kritikos klausimais."

Intelektualinis antikomunizmas:

Toje konferencijoje "Mokslų akademijos... akademikas sekretorius" Vladas Niunka aiškino, kad "dabar greta grubaus šmeižiško antikomunizmo vis labiau plinta 'intelektualinis' antikomunizmas... Todėl kova prieš antikomunizmą kelia naujus, didesnius reikalavimus visuomenės mokslų atstovams".

Pavojingiausias priešas:

"Istorijos mokslų kandidatas" Jonas Aničas aiškino apie "klerikalinio antikomunizmo... lietuvių emigracijoje brožuš". Aničas pripažino ypatingą svorį šiam antikomunizmui, nes katalikų bažnyčia "tebelaiiko savo įtakoje žmoniu"; nes "katalikų bažnyčia turi stiprų ir labai išsišakojusį aparatą, kokio neturi nė viena buržuazinės visuomenės ideologinė organizacija"; "be to, lietuvių emigrantų klerikalų organizacijoms vadovauja pasaulinis katalikybės centras — Vatikanas, ir jos turi organiškus ryšius su stipriausiu tarptauti-

niu klerikalizmo būriu — JAV katalikų bažnyčia".

"Ši antikomunizmo srovė pasižymi reikšmingu visų pirma todėl, kad klerikalinėse organizacijose rado prieglobstį buvę hitlerininkų talkininkai".

Priešas, su kuriuo galimas dialogas:

Naujoje lietuvių emigracijoje pranešėjas rado kitą grupę — "niekuo dėtus žmones", liberalus.

"Jų visuomeninėse pažiūrose susipynę įvairių antikomunistinių buržuazinių bei revizionistinių srovių idėjos". Nors ir esąs "lietuviškojo liberalizmo pažiūrų prieštaravimas"; "nors liberalai dažnai pabrėžia, kad jie užima 'vidurio liniją', faktiškai šios krypties atstovai gina antikomunizmo pozicijas".

"Tačiau jie vis dėlto blaiviau vertina padėtį, kartais gana objektyviai atsiliepia apie Tarybų Lietuvos kultūrinius laimėjimus, pasisako už bendradarbiavimą su savo gimtojo krašto žmonėmis... Kai kuriems liberaliojo sparno išseivijoms būdingas troškimas klausyti, ieškoti tiesos. Žinoma, tie ieškojimai, neturint aiškos moksliškos pasaulėžiūros bei metodologijos, yra painūs, akli, skausmingi. Bet vis dėlto minėtosios aplinkybės sudaro tam tikras dialogo galimybes su šia išseivijos dalimi".

Rūpestis dėl komunizmo ir fašizmo sutapatinimo:

Justinas Lazauskas aiškino "totalitarizmo teoriją" ir skundėsi, kad "antikomunizmo šulai... bando primesti socialistinei santvarkai fašizmo brožuš". Įrodinėja, kad komunizmas ir fašizmas esą "diametriškai priešingos" santvarkos ir kad "pirmoji pasaulyje socialistinė valstybė — Tarybų Sąjunga sudavė lemiamą smūgį fašizmui ir jo ideologijai".

Rūpestis dėl rezistencijos:

Stasys Laurinaitis pranešimą skyrė "rezistencijos" klausimams "emigrantinėje buržuazinėje istoriografijoje". Aiškino, kad "pokarinė 'rezistencija' buvo ne kas kita kaip buržuazinio nacionalistinio pogrindžio, jo ginkluotų gaujų teroras prieš Lietuvos darbo žmones".

Visas tos konferencijos aprašymas rodo, kuriem išseivijos gyvenimo reiškiniam kompartijos aparatas yra itin jautrus.

Neaišku tik, ar sustiprintas jų reiškinį svarstymas, jų vertinimas komunistiniu požiūriu reiškia intelektualinę ofensyvą prieš išseiviją, ar tai yra defenziva — pastangos apsaugoti savo valdžioje turimuosius žmones nuo tų idėjų, kurios į juos veržiasi.

Darius ir Girėnas Vilniaus spaudoj

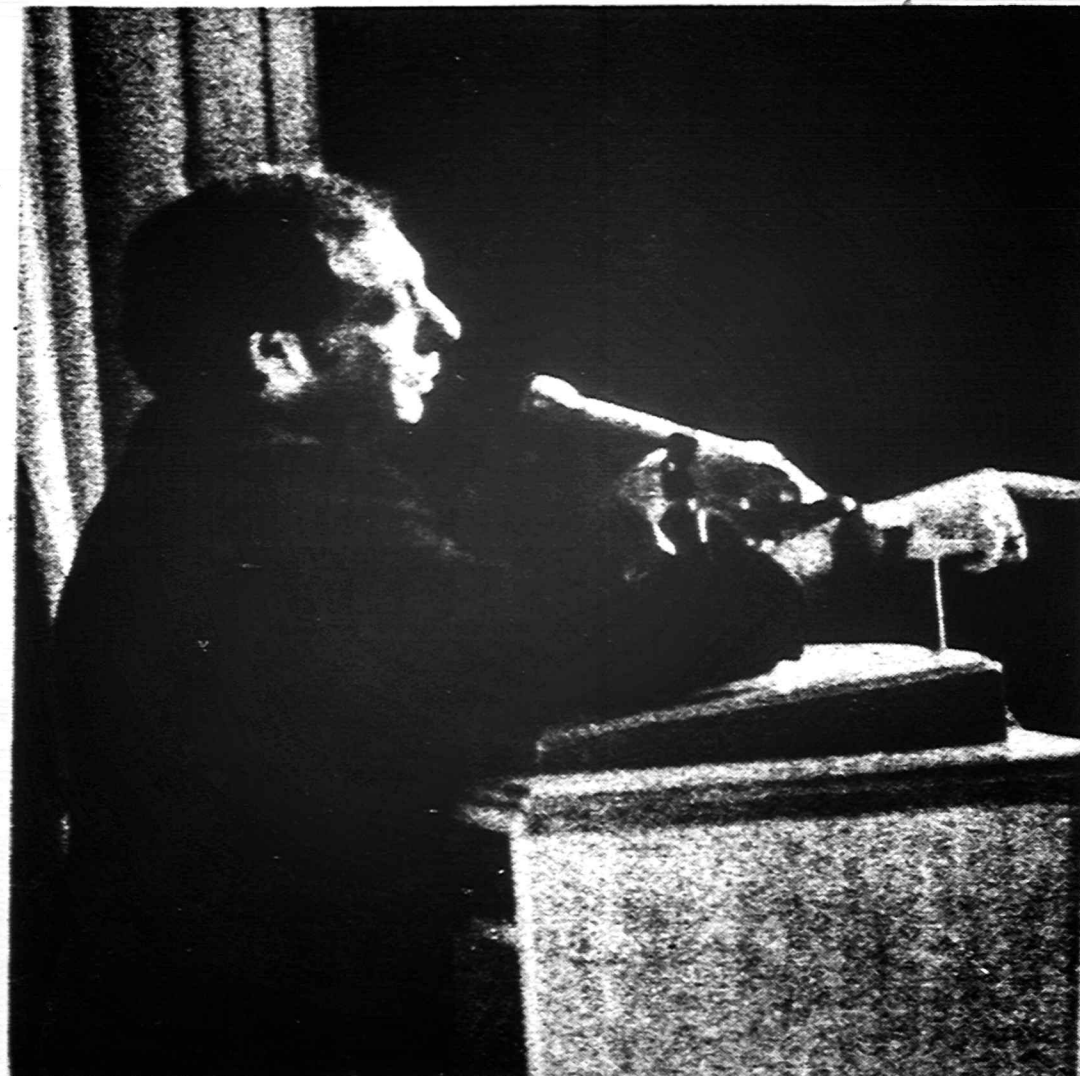
Darius ir Girėno žygis per Atlantą 1933 vėl nuskambėjo Vilniaus spaudoje skiltyje, tik šį kartą persispausdinus rusų P. Baraševio ir lietuvių A. Rudzinskio straipsnį iš maskvinės Pravdos. Vilniaus Tiesa straipsnį paskelbė sausio 18. Jo antraštė — "Skrido ikarai namo...".

Straipsnyje plačiai atpasakoto pasirodymai skristi per Atlantą ir pats skridimas. Rašoma, kad Lituanicos lėktuvas buvęs susidūręs su trim uraganais ir jų paskutinis buvęs viršum Europos. Dėl to išvada, kad abu lakūnai žuvę dėl audros.

Pati straipsnio pabaiga, kaip ir reikėjo laukti, iškelia rusų lakūnų pasiekimus. Pagaliau pasakojama apie aeroklubus šių dienų Lietuvoje. Duodami dviejų konstruktorių ir sklandytojų, Broniaus Oškino ir Balio Karvelio, vardai. (Elta)

Vilniaus "Minties" leidykla išleido "Gimtojo krašto" redaktoriaus pavaduotojo Jono Lukševičiaus knygą "Reemigrantai" (142 psl., 600 egz.). Propagandinė knygoje pasakojama, kaip tie sugrįžėliai (daugiausia iš Pietų Amerikos) gyvena šių dienų Lietuvoje. Toji pati leidykla išleido Rimanto Skaisgiris "Šiuolaikinės buržuazinės filosofijos pagrindines kryptis" — aišku, tos kryptys vertinamos labai neigiamai... (E)

Okupuotos Lietuvos spauda mirgėjo pranešimais apie 1971-1975 metų vadinamą "liaudies ūkio vystymo penkmečio planą". Jis žada Lietuvos dirbantiesiems (darbininkams ir tarnautojams) vidutiniškai mėnesinį atlyginimą pakelti beveik... 21 procentu. Pati "Tiesa" (nr. 290) sako, kad tų dirbančiųjų vidutinis mėnesinis atlyginimas 1975 metais pasieks net... 142 rublius. (E)

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 20 Richmond Hill mokyklos salėj kalba kongresmanas Frank J. Brasco. Nuotr. V. Maželio

JUOZAS
ERETAS

TARNYBOJE LIETUVAI

30

"Viskam homo sapiens turi širdį — augalam ir gyvuliam jis sukuria apsaugos zonas, net plėšriam žvėrim jis duoda saugios erdvės. Tačiau baltiečiai yra tik žmonės, ir dėl to — jokios vilties 'Indoeuropiečių Adomui'." (22 p.).

"Kai į Rygą veržėsi vokiečiai, švedas, rusas, 'baltietis visada buvo silpnėsis ir dėl to neteisus'."

Sentimentas išvirsta pakilia refleksija, išreikšta paradoksinėmis sentencijomis, kurios ima vyruti šiame trečiame gyvenimo laikotarpyje:

Visų pirma lietuvis religingas, nes tos beveik begalinės platumos žmogų padaro mažą, o Dievą didelį" (24 p.).

Apie lietuvių būdingus kryžių ir dainų:

"Neatrodytų, kad kryžius veda į dainą, ir betgi abudu skelbia tą patią dvasią, nes kas svetimųjų priepaudoje nuėjo tokį eršketuotą kelią, niekad nerasdamas teisingo teisejo, tas išsilaisvina per dainą. Daina šiandien gyvena nei bet kada, nes kur asaros teka, ir ji teka drauge kaip guodeja" (35 p.).

"Jei žmonijos sąžinę gali pažadinti tautų skausmo skundas, tai baltiečių kancija turi prasmę. To suvokimas palengvina jų vargą, nors ir kažin kaip šiandien jis didelis" (14 p.).

Mikroskopinis žvilgsnis į "Baltisches Schicksal" rodo ne tik autoriaus erudiciją. Rodo informacinio-propagandinio meno supratimą: ko autorius siekia ir ko

kiom priemonėm. Rodo taip pat sąmoningą pagarbą žodžiui, dėl to rūpestingą jo parinkimą, taisyklą, šlifavimą, iki jis virsta originalia, skambia, žaisminga, kiek barokiško pomėgio priemone.

Pagarba žodžiui kilo ne dėl to, kad prof. Eretas mokslininko orumą būtų iškeitęs į nedėkingą propagandisto baudžiavą. Priešingai — tik dėl to jis taip rūpestingai puoselėja žodį, tiek publicistiniuose, tiek ir moksliniuose raštuose, kad išmoko jį branginti ilgos, ilgos praktikos dėka. Ir, gal būt, dėl to jo žodis yra meistriskiausias veikale apie Kazį Pakštą, kad jis paskutinis, išėjęs iš jo plunksnos laboratorijos.

PLUNKSNOS LABORATORIJA

Prof. Eretas rašo lengvai? "Dėl prof. Ereto publicistinių straipsnių reikia pažymėti, kad jis juos rašo nepaprastai lengvai, jie išdygsta, tarsi, savaime" (B. Laukaitis, Pavasaris 1934.X.15 Nr. 19).

Tai tiesa, bet ne pilna. Pilnesnė, jei bus pasakyta, kad prie talento rašyti jis pridėda ir daug daug darbo.

Dr. Jonas Grinius: "Tą patį tekstą jis (prof. Eretas) taisydavo kelis kartus, čia duodamas savo sekretoriams jį perrašyti mašinėle, čia perrašytus puslapius vėl peržiūrėdamas, vėl braukydamas, papildydamas, pakeisdamas sakinius ir atskirus išsireiškimus, kad tik būtų tiksliau, sklandžiau, vaizdingiau. Šitokių kruopštumų jis rašydavo ir eilinius straipsnius laikraščiam ir žurnalams, bet už tai jo straipsniai išdavo neeiliniai formos atžvilgiu, tokie, kad jie būdavo ne tik įdomūs skaityti, bet ir naudingi estetinės kultūros pasimokyti. Apie prof. J. Ereto rašymo kruopštumą niekas negalėtų geriau paliudyti, kaip 'Šviesis' ir 'Žaibo' spaustuves darbininkai — kai tekstas jau buvo surinktas ir iškorėguotas, jie niekada nebūdavo tikri, kad autorius nepanorės paskutinį momentą ką nors pakeisti, patobulinti..." (Aidai 1957 Nr. 1, 25 p.).

Tą patį liudija ir kiti, būtent, jie, jo buvę sekretoriai. Vienas iš jų — Antanas Masionis — pasakoja: "Ką nors rašydamas, prof. Eretas labai kruopščiai rinkdavo šaltinius, juos išstudijuodavo ir išnašose bei bibliografijos daly juos rūpestingai ir tiksliai nurodydavo, ko rei-

kalaudavo ir iš studentų. Šitai ypač teko iš jo išmokti ir įsidėti į galvą, kai, rodos, antraisiais studijų metais teko būti jo sekretoriumi ir perrašinėti mašinėle jo spaudai ruošiamus darbus apie mistikus J. Taulerį ir Eckehartą. Jis rašė ranka, dažnai tuoj pat padarydamas pataisymus, papildydamas tarp eilučių arba šone, parašėte. Rašė gana smulkiai. Naudojosi, be abejo, vokiečių kalba parašytais šaltiniais, tad jo kalbos stilius ir sakinių konstrukcija buvo vokiška ir taisytina. Dėl to ir buvo jam reikalingas sekretorius — perrašinėti ir šiek tiek pataisyti, palyginti. Po to jis dar kartą peržiūrėdavo ir duodavo galutinai persiųsti prof. A. Salui".

"Apskritai, reikia pasakyti, kad jo kalba ir rašyba buvo, palyginti, labai gera, ir tie sekretoriai buvo daugiau reikalingi svariai mašinėle perrašyti, kad rinkėjai galėtų lengviau tekstą išskaityti".

Kun. J. Prunskis, buvęs "XX amžiaus" redaktorius: "Profesorius parūpindavo ir iliustracijų, pats telefonu tardavosi su lauzuotoju, kad užimtų lygiai visą paskutinį (ne paskutinį, bet dažniausiai trečią. J.B.) puslapį, be jokiu perkelimų kitur, be tarpų, kuriuos reikėtų užpildyti pašaline medžiaga". Vėliau šiu straipsnių rinkinys išėjo atskiru leidiniu" (Draugas 1971.X.30).

Antanas Mažiulis: "Kartais tokį sekretorių įkinkydavo ir tiesioginiam medžiagos rinkimui. Pvz. buvo būtinas reikalas parašyti apie Lietuvos gimimų poslinkius (skaitė studentam ateitininkam paskaitą). Tuo metu, rodos, nebuvo Kaune prof. K. Pakšto, kuris demografinius klausimus itin sekė ir mus ne vieną skatino domėtis ir sekti. Taip ir įkinkė prof. Eretas savo sekretorę (o vėliau V. Kazoką) išrašyti iš "statistikos metrašio" bei kitų leidinių Lietuvos gimimų bei mirties duomenis, kokių mirtingumo ir gyventojų prieauglio rodiklius pagal apskritis ir t.t. Teko kiek ir man pačiam tada patalkinti... Iš visų tų duomenų prof. J. Eretas sugebėjo ištraukti daug įdomių išvadų." (Tai buvo paskelbta "XX amžiuje" 1939.V.20).

(Bus daugiau)

JAV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas, IV-tos tautinių šokių šventės menovė Genovaitė Breichmanienė ir JAV LB centro valdybos vicepirmininkas Aleksas Vaškėlis. Jie kalbasi Philadelphiaj, kai ten gastroliaavo Gyvataras. Nuotr. K. Cikoto

DU TUKSTANČIAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖJ

JURGIS JANUŠAITIS

Šių metų vasarą Chicagoj įvyksta du didieji kultūrinio lietuvių gyvenimo įvykiai — pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ir laisvojo pasaulio lietuvių ketvirtoji tautinių šokių šventė.

Šiuo atveju, kalbėsime apie tautinių šokių šventę, kurios paruošiamieji darbai intensyviai ir kuri jaunimo tarpe kelia didelį susidomėjimą.

Šokių šventės darbam vykdyti jau 1970 gruodžio JAV LB centro valdybos pirmininkas pakvietė dr. Leoną Kriaučeliūną, turintį šioje srity daug patirties iš trečiojos tautinių šokių šventės.

Pakviestojo pirmininko jau sudarytas ir šventei ruošti komitetas: dr. Leonas Kriaučeliūnas — pirmininkas, Genovaitė Breichmanienė — meninės dalies vadovė ir Kanados atstovė, Algis Modestas — vicepirmininkas, Birutė Vindašienė — sekretorė, vedanti grupių registraciją ir susirašinėjimą, Ignas Petrasas — izdininkas, Ritonė Rudaitienė — informacijos vadovė, Audronė Pavilčienė — protokolų sekretorė, Vytautas Radzius — leidinio redaktorius ir muzikinės dalies koordinatori.

Pirmininkas savo pranešime pažymėjo, kad šventės paruošiamieji darbai vyksta planingai, sparčiai. Joje dalyvauti jau užsiregistravo tautinių šokių grupės ne tik iš JAV ir Kanados, bet ir iš Vokietijos, Anglijos, Brazilijos, Argentinos, Urugvajaus. Užsiregistravusių grupių tarpe yra 59 jaunimo ir 22 vaikų rateliai, viso 2000 tautinių šokių šokėjų. Šios tautinių šokių šventės šokėjų skaičius yra žymiai didesnis už ankstesniųjų.

Užsiregistravusioms grupėms jau išsiuntinėtas repertuaras. Visi rateliai mokosi numatytus šokius. Gi Kalėdų švenčių metu menovė Genovaitė Breichmanienė lankėsi Pietų Amerikoje. Ten buvo suorganizuoti tautinių šokių vadovams specialūs kursai, kurie, kiek teko patirti, praėjo labai sėkmingai.

Dr. Leonas Kriaučeliūnas teigiamai vertino praėjusią vasarą Jonyno vasarvietėje tautinių šokių vadovams suruoštus kursus. Iš 37 baigusiu kursų jau net 24 yra aktyviai įsijungę į

tautinių šokių mokymo darbą, suorganizavę ratelius ir jiems vadovaujant. Čia JAV LB centro valdybos parama buvo labai vertinga ir atnešė gerą derlių.

Šventė turės dvi dalis. Programinės daly pasirodys du tūkstančiai gražaus jaunimo, sokdami keliolika tautinių šokių. Tame pat amfiteatre po šventės numatomas specialus parengimas — banketas jaunimui ir svečiam, kur bus pagerbti šokių mokytojai.

Šventės išvakarėse Marijos aukštesniosios mokyklos salėje ruošiamas parengimas, kurio programą atliks iš užsienio atvykęs jaunimas. Parengimo suruošimu rūpinasi Algis Modestas.

Pati tautinių šokių šventė įvyksta liepos 2, sekmadienį. Tačiau jau birželio 30 ir liepos 1 amfiteatro patalpose vyks repetitijos, kuriose dalyvauti turės visos šventės dalyvaujančios grupės.

Ypatingai svarbu, kad grupės tinkamai paruoštų repertuarą numatytus šokius, kad repetitijų metu nebesusidarytų nesklandumų.

Šiame pokalbyje pirmininkas palietė opų finansų klausimą ir kitas problemas, kurias aptarsim kitą kartą, sugrįždami ir prie įdomaus muz. Alvydo Vasaičio pranešimo.

Literatūros vakare vasario 26 Kultūros Židinyje savo poeziją skaito Marija Saulaitytė (k.), jai talkina Aldona Rygelytė (d.). Nuotr. Darbininko

UŽ PERSEKIOJAMĄ BAŽNYČIĄ LIETUVOJE

(Tęsa iš užpraėjo nr.)

Gavėnia yra tinkamiausias metas gailėstingumo ir ypatingos artimo meilės laikas. Todėl Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa gavėnį beldžiasi į širdis, kviesdama į solidarumą su persekiojamais dėl Dievo ir Tėvynės meilės Lietuvoje.

Kasdienės maldos, pamaldos, aukojamos mišios kasdien ta intencija, aukų telkimas visai šiai akcijai yra kelias į solidarumą.

LKRŠ prašo — visus asmeniškai skirti auką, lietuvių parapijas padaryti rinkliavą bažnyčiose, lietuvių organizacijose taip pat atsiųsti savo dovaną. LKR Šalpos rėmėjų susiorganizavimas ir jų skyrių — būrelių sudarymas, narių rėmėjų, ypač mecenatų telkimas yra svarbiausi labdaros žygiai.

1971 metais lietuviai ir lietuvių draugai nuosirdžiai rėmė L. K. Religinę Šalpą. Visiem ir kiekvienam LKR Šalpos valdyba dėkoja; dėkoja už tuos, kurie padėkoti negali.

Čia suminiame LKRŠ aukotojų eilę. Negalime paminti kiekvieno atskirai, nes neturime vardų ir, be to, sąrašas susidarytų ilgas. Žinotina, kad kiekvieno auką yra sužymėta, kiekvienam padėkota, jei tik gautas adresas.

Aukos skelbiamos nuo 1971 vasario 1 iki 1972 sausio 31.

ORGANIZACIJŲ PARAMA

Jungtinių Amerikos Valstybių Katalikų Vyskupų metinė parama — 10,000 dol.; Čiurlionio ansamblio koncertui rengti komitetas, Chicago, Ill. — 4,031.22; Chicagos lietuviai, Chicago, Ill. — 656; Jesus To The Communist World, Glendale, Calif. — 500; Adoracijos būrelis, Chicago, Ill. — 150; Lietuvos Vyčiai — Naujosios Anglijos distrikatas, Grafton, Mass. — 125; Liet. Romos Kat. Susivienijimas, St. Petersburg, Fla. — 100; Lietuvos Vyčių centro valdyba, Cleveland, Ohio — 100; Nekalto Prasidėjimo mokykla, Chicago, Ill. — 100; Liet. Kat. Moterų Sąjunga kuopa, Hartford, Conn. — 60; Lietuvių choras "Viltis", Philadelphia, Pa. — 50; Liet. Romos Kat. Susivienijimas Amerikoje, Wilkes Barre, Pa. — 50; Šv. Rožančiaus draugija, Schenectady, N. Y. — 50; Aurora lietuviai, Aurora, Ill. — 40; Lietuvos Vyčiai, Chicago, Ill. — 25; Lietuvos Vyčių N. Y. N. J. distrikatas, N. Y. — 25; Liet. Bendruomenės apylinkė, Melrose Park, Ill. — 25.

PASKIRŲ ASMENŲ AUKOS

1000 dol.: M. Kubilienė, Waterbury, Conn.; po 500: dr. A. Starkus, Brooklyn, N. Y., G. Vask-Vaskevičiai, Detroit, Michigan; po 300: A. A. V. Bonalis, Brighton, Mass., M. Stemburskis, Chicago, Ill.; po 150: J. Danilevičius, Toronto, Kanada, dr. P. Kisieliū, Chicago, Ill., D. Slezevičienė, Chicago, Ill.; 140:

M. ir O. Jankevičiūtės, New York, N. Y.; 130: Krasauskas, Chicago, Ill.; 125: A. Garkai, Cleveland, Ohio; po 120: E. A. Kleizai, Chicago, Illinois, V. Kleizai, Oak Lawn, Ill.; 116: dr. A. Razma, Joliet, Ill.; po 100: B. Brėdelienė, Chicago, Ill., J. R. Bružai, Brooklyn, N. Y., A. Gudžius, Melrose Park, Ill., R. D. Ivaškai, Dorchester, Mass., J. B. Jerome, Chicago, Ill., Kaz. Mikšys, Chicago, Ill., Kaz. Pabedinskis, Oak Park, Ill., A. M. Rudžiai, Chicago, Ill., J. Sadūnas, Chicago, Ill., S. Saucunas, Chicago, Ill., J. S. Šidlauskai, Chicago, Ill., V. M. Tamulaičiai, Toronto, Kanada, D. Varnas, Chicago, Ill., Vismontienė, O. ir S. Vismontaitės, Hartford, Conn., Vl. Žemaitis, Longhac, Kanada; 75: M. Iešmantienė, Cleveland, Ohio; po 60: B. Gražulis, Cleveland, Ohio, dr. V. Karoblis, Ripley, Ohio, O. Stirbytė, Chicago, Ill.; po 50: dr. A. Aviža, Downey, Ill., A. Belevich, Andover, Mass., Bormann, Melrose Park, Ill., L. Cboins, Chicago, Ill., J. J. Evans, Chicago, Ill., J. Garsza, Richmond Hill, N. Y., dr. R. Gineitis, Dayton, Ohio, J. Jacobus, Fair Lawn, N. J., J. Janavičiai, Chicago, Ill., dr. R. Jauniškis, E. Northport, N. Y., St. Macys, Calif., dr. J. Masilionis, Dayton, Ohio, A. A. Matulienė, Detroit, Mich., St. Pat-laba, Chicago, Ill., dr. J. Petrikas, Caseyville, Ill., dr. A. Prunkskis, Chicago, Ill.; 40: L. Remeikienė, Sudbury, Kanada; 35: E. P. Jokubkai, Chicago, Ill.; po 30: J. Bičiūnas, Chicago, Ill., A. Buta, Melrose Park, Ill., dr. J. Kriaučiūnas, Toledo, Ohio, O. Rumbutienė, Cleveland, Ohio, N. O. Šlapeliai, Chicago, Ill., A. Žukauskienė, Cicero, Ill.; po 25: J. Ankus, Chicago, Ill., dr. J. Balčiūnas, Strasburg, Ohio, M. Ballas, Brooklyn, N. Y., dr. N. Bražėnaitė-Paronetto, Sparkill, N. Y., J. Bekios, Maspeth, N. Y., dr. Ed. Drukteinis, Dayton, Ohio, P. Gailiūnas, Hartford, Conn., J. ir dr. L. Giedraičiai, E. Northport, N. Y., dr. V. Grudzys, Euclid, Ohio, Vyt. Jonynas, Hollis, N. Y., dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill., dr. J. Mačiulis, Lakewood, Ohio, Em. Mitkienė, Los Angeles, Calif., D. Petkus, Chicago, Ill., dr. Br. A. Radziva-nai, Richmond Hill, N. Y., M. Shalinskienė, Woodhaven, N. Y., dr. J. Stukas, Mountside, N. Y., Pr. Em. Vainauskai, Brooklyn, N. Y., F. Valuckas, Melrose Park, Ill., J. N. Zakarai, Chicago, Ill., J. Wright, Los Angeles, Calif.

KUNIGŲ DOVANOS

698 dol.: T. Palis, Pittsburgh, Calif.; 430: S. Morkūnas, Sioux City, Iowa; po 100: L. Dieninis, Elmira, Mich., prel. J. Kučingis, Los Angeles, Calif., prel. L. Mendelis, Baltimore, Md., V. Pavalkis, Milpitas, Calif.; 80: Pr. Manelis, Belmont, Calif.; po 60: J. Giall, Watervliet, N. Y., Tėvai Jėzuitai, Montreal,

A. Mončys — Piešinys Kryžiaus keliam (tušas)

Gavėninės mintys

T. LEONARDAS
ANDRIEKUS, O.F.M.

DIEVAS ATOMINIAME AMŽIUJE

I
Mūsų laikais labai daug kalbama apie žmogaus laimėjimus mokslu.

Skridimai į mėnulį bei kitas planetas, atradimai medicinoje, staigmenos technologijoje apstulbino pasaulį.

Apie tai tikrai daug kalbama ir rašoma.

Tačiau, tiesą sakant, ir mūsų laikais daugiausia kalbama apie Dievą.

Kasmet pasirodo tūkstančiai religinių knygų, kas mėnesį ir savaitę spausdinami religiniai žurnalai bei informaciniai leidiniai.

Daugelyje valstybių religija dėstoma valdiškose mokyklose, bažnyčiose skelbiamas Dievas — net gatvėse matomi ženklai, liudiją Dievo buvimą.

Nepamirštinos nė šeimos, kur tėvai nuo mažų dienų kalba vaikams apie Kūrėją, mokydami Jį mylėti ir paklusti.

Kanada; po 50: A. Baltrushinas, So. Boston, Mass., J. Tautkus, Omaha, Nebr., Tėvai Pranciškonai, Brooklyn, N. Y., P. Totoraitis, Newark, N. J.; 40: V. Karalevičius, Jersey City, N. J.; 34: V. Dabušis, Paterson, N. J.; po 30: prel. V. Martusevičius, Philadelphia, Pa., J. Pakalniškis, Maspeth, N. Y.; po 25: J. Aleksūnas, Freeport, N. Y., prel. Vyt. Balčiūnas, Thompson, Conn., V. Cukuras, Pomfret, Conn., A. Karoblis, Wisconsin Rapids, Wisc., P. Kautauskas, Chicago, Ill., F. Rugles, Brooklyn, N. Y., V. Širka, Balton Landing, N. Y., K. Žemaitis, Cleveland, Ohio.

Dėkinga LKRŠ valdyba

APIE TRIJŲ KUNIGŲ NUTEISIMĄ

Trijų okupuotos Lietuvos kunigų, šeškevičiaus, Zdebskio ir Bubnio nuteisimas tebekelia vakarų pasaulio dėmesį.

Eltos biuletenis Romoje italų kalba paskelbė žinią apie tris kunigus — ją ištisai perspausdino Paryžiaus dienraštis "La Croix" (praėj. metų gruodžio 21 d.). Netrukus žinia pateko ir į kitus laikraščius. Paryžių leidžiamas mėnesinis laikraštis "Catacombes", skirtas Tylinčiai Bažnyčiai, sausio 15 žinią taip pat paskelbė ištisai (Šio laikraščio adresas: Sergiu Grosu, B. P. 79, 92 — Courbevoie, C.C.P. 1206-29, Paris).

Apie trijų kunigų nuteisimą Lietuvoje rašė "Vita Nuova" dienraštis Trieste mieste, apie kun. Zdebskio suėmimą ir nuteisimą Torino mieste leidžiamas "La Stampa" (vasario 3), "Vita Nuova" Pisa mieste ir visa eilė kitų Italijos laikraščių. (Elta)

Sionistų sąjūdžiui šiemet sueina 75 metai. Jo iniciatorius buvo Vienos žydų žurnalistas T. Herzl. Dabar sionistų esą 900,000; iš jų Amerikoje 400,000. Ben Gurion norėjo sąjūdį paleisti, nes tikrieji sionistai turėtų būti Izraelio.

Kraštuose gi, paveiktuose ateistinių idėjų, kovai su religija išleidžiamos fantastiškos pinigų sumos.

Komunistinėse šalyse, ypatin-gai Rusijoje, nuolat spausdinamos antireliginės knygos bei laikraščiai ir mokyklose skiep-jama rafinučiausia antireliginė propaganda.

Jeigu tie pinigai būtų iš-leisti socialinei gerovei kelti, nebūtų tokio skurdo Indijoje ir Afrikoje.

Atiduodama atsilikusiems kraštams tuos bilijonus, kuriuos išleidžia ateistinei propagandai, Rusija toli pralenktų Ameriką labdarybėje.

II
Tasai gyvas dėmesys Dievui, iš teigiamos ir neigiamos pusės, laikytinas būdingiausiu mūsų laikų reiškiniumi.

Jis ne tikai pilnas kilnių po-lėkių, bet ir kraštutinių priešin-gybų.

Kilnūs polėkiai — tai Vatika-no susirinkimo paskelbta religinio atsinaujinimo ir krikščionių vienybės būtinybė.

Kraštutinės priešingybės — skelbimas religinės laisvės po-pierius, o jos išniekinimas gyve-nime.

Apskritai kova prieš Dievą, kai pasaulyje yra tiek gyvybi-nių problemų, skamba paradok-siškai.

Kodėl nenukreipti tos energijos bei ištęklų pozityvesnei linke-mė?

Zemėj neišnaudotos dūla gė-rybės, o pranašaujama badme-čiai, daugėjanti žmonėm.

Kodėl nepradėti greitesnių tyrinėjimų, kurie iš pagrindų pa-keistų žemės ūkio struktūrą?

Kodėl erzinti Dievą ir pro-vokuoti jo bausmes?

Tie, kurie per 50 metų in-tensyviai kovojo prieš Viešpa-tį, gal jau pamatė, jog vai-siai nėra džiuginantys.

Dievo idėja žmoguje taip į-gimta, kaip ir laimės — jos šaknų neišraisi.

III
Tačiau ta neįlygi kova liudi-ja, kad atominiame amžiuje Dievas tebėra aktualus.

Pati kova prieš Jį prileidžia realybę.

Kas šiais laikais kovoja prieš Graikijos mitologinius perso-nažus?

Jie žmogaus sukurti ir li-teratūroje įprasminėti, nedaro į-takos gyvenimui.

Nors girdi mokyklos suole gražiausias sakmes, bet moder-nus žmogus visiškai nesisieloja dėl Poseidono, Apolono, Afro-ditės...

Jisai gi ilgisi asmeninio Die-vo, jo ieško, jį randa ir net už jį miršta.

Kova yra mūsų drumzlinos epochos reiškinys.

Dievas mokės nualsinti žmo-gų, pakėlusį ranką prieš save.

Teillard de Chardin teigia, kad žmonijos kelias eina aukš-tyn, kol bus pasiekta aukščiausia dvasinio klestėjimo viršū-nė, jo vadinama Omega.

Jos sulauks ateinančios kar-tos, o mes liksim benti liudi-ninkai, kad Dievas išliko aktua-lus ir atominiame amžiuje.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

NEW BRITAIN, CONN.
Lietuvai atkūrus laisvę, džiaugėsi Amerikos lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą vasario 20 su-
rengė Altos New Britaino skyrius ir LB New Britaino apylinkės valdyba.

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčioje mišias aukojo lietuvių kalba klebonas kun. E. Gradeckas. Pamokslą lietuviškai pasakė kun. J. Rikteraitis (pradžioje pamokslą visus supažindino su Lietuva ir jos var-
gais angliškai).

Lietuvių svetainėje minėjimą atidarė Altos New Britaino skyriaus pirmininkas Matas Grima. Minėjimui pravedė pakvietė Juozą Raškį. Įnešus vėliavas, Šv. Andriejaus lietuvių parapijos mišias choras, diriguojamas muz. Jono Beinoriaus, sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus, taip pat ir C. Sasnausko Maldą. Pianinu palydėjo Daina Mikalauskaitė. Invokaciją sukalbėjo kun. Jonas Rikteraitis. Irena Leiberytė paskaitė Connecticut gubernatoriaus Thomas Meskill ir Atstovų Rūmų proklamaciją, skirtą Lietuvių Dienai. Paskui kalbėjo New Britaino miesto burmistras Stanley C. Pac, Connecticut valstijos atstovas Joseph Gregorcek ir klebonas kun. E. Gradeckas.

Pagrindinis kalbėtojas buvo teisėjas Pranas Mončiūnas (Frank Monchun) iš Windsor, Conn. Pradžioje jis paminėjo knygnešius, kovotojus už Lietuvos laisvę, savanorius ir kita. Apie tai, sako, yra girdėjęs iš savo tėvų. Vėliau jau ir pats matęs, kaip Hartfordo lietuviai maršavo, kada buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Lietuviai uoliai dalyvavo minėjimuose. Tuos minėjimus organizavęs ir jiems vadovavęs prel. Jonas Ambotas. Prelegentas dažnai klausias save, kodėl jis esąs lietuvis. Gi todėl, kad minėtasis prelatas vis pagaudavęs jį deklamacijom; namų aplinka buvusi lietuviška (teisėjo tėvai buvo dideli patriotai ir uolūs katalikai). Atėjo laikas, sakė jis, kad užgęję rusai Lietuvos laisvę sužlugdė. Lietuviai išsiblaškę po pasaulį. Sakė buvęs du sykį Lietuvoje, bet negalėjęs Lietuvos gerai matyti, nes rusai neleisdžia.

Meninė daly pirmiausia pasirodė jaunimo orkestras, vadovaujamas muz. Jono Beinoriaus. Jis pagrojo tris liaudies dainų melodijas — Pučia vėjas, Siuntė mane motinė, Išėjo tėvelis — ir Vl. Jakubėno Žygiuojame. Paskui Šv. Andriejaus lietuvių parapijos jaunimo choras, diriguojamas taip pat Beinoriaus, padainavo tris dainas: Pilių keleliai (Makačino), Pasėjau kanapę ir Kalvelį.

Lituanistinės mokyklos mokinė Irena Leiberytė padeklamavo Maironio eilėraštį — Trakų pili-
lis. Jonas Volungevičius, piani-

nu pritariant muz. J. Beinoriui, padainavo dvi dainas: Kur bakūžė samanota (St. Šimkaus) ir Mano sieloi šiandien šventė (J. Tallat-Kelpšos).

Mokytojos Aldonos Stasiukevičienės (Kaminskaitės) paruošta tautinių šokių grupė gražiai pasuko tris šokius: Kepurinę, Žigelį ir Sustą. Šokiame pianinu pritarė muz. J. Beinorius.

Šv. Andriejaus parapijos mišrus choras dar padainavo tris dainas: Laisvės (J. Žilevičiaus), Dainavos maršą (J. Stankūno) ir Lietuviai esame mes gimę (St. Šimkaus). Pianinu palydėjo Daina Mikalauskaitė.

Gražus ir darnus minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Jonas Bernotas

Wilkes-Barre, Pa.

Vasario 16-sios minėjimai
Wyoming klonyje

Vasario 16-ji šiame čia buvo minima net keturiose vietose. Pirmiausia vasario 13 Šv. Trejybės lietuvių bažnyčioje buvo aukojama suma, kurios metu buvo giedamos lietuviškos patriotinės giesmės. Sugiedotas ir Lietuvos himnas.

Tą pačią dieną lietuvių organizacijų parinkti asmenys minėjimą perdavė per WILK-AM radijo stotį. Kaip seniau, taip ir šiame vienos valandos programą paruošė Mrs. N. T. Bajoras. Prasmingas kalbas pasakė advokatas T. Mikelionis-Mack (angliškai), dr. B. Kaslas ir V. Paulauskas (lietuviškai). Buvo skaitytos Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktas, Pensilvanijos gubernatoriaus proklamacija Vasario 16-sios proga ir rezoliucija IAV prezidentui beikitiem valdžios pareigūnams. Programa buvo įvairinama lietuviška muzika su Lietuvos himnu pabaigoje.

Trečias minėjimas įvyko vasario 16. Per Radijo Stereo Centrą (WYZZ-FM) rytą ir vakarą kalbėjo pats šios stoties savininkas R. G. Evans, nusakdamas Lietuvos tragišką padėtį ir Kremliaus žiaurumus. Abiem atvejais buvo grojamas Lietuvos himnas. Lietuviai, kad ir vėliau, turėtų parašyti Mr. R. G. Evans (WYZZ-FM Radio Center, 156 Prospect St., Wilkes Barre, Pa. 18702) nors trumpus padėkos laiškus, nes jis daug širdies skiria Lietuvai ir lietuviams. Jau greti metai be jokio mokesčio per savo radiją jis paminėjęs Vasario 16.

Ketvirtas minėjimas buvo vasario 20 per naujai atidarytą Wilkes kolegijos WCLH-FM radijo stotį. Buvo perduodama specialiai Vasario 16-ai paruošta programa. Anglų ir lietuvių kalbomis suglaustai nuskaita Lietuvos padėtis sovietų okupacijos. Minėjimas pajavirintas lietuviškų plėkštelių muzika ir užbaigtas Lietuvos himnu.

V. Aušrys

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Patersone, N. J. Iš k. — kun. V. Dabušis, Aušra Zerr, pasakius kalbą, miesto burmistras Arthur C. Dwyer ir Vita Matušaitienė. Nuotr. Beacon laikraščio

Nashua, N. H.

Sustiprinom lietuvišką
savijautą

Vasario 16 minėjimas čia pavyko ne tik surinkta aukų suma, bet ir lietuviškos savijautos sustiprinimu. Minėjimą surengė Balfio skyrius, pirmininkaujamas Kazio Grauslio, su stipria talka Šv. Kazimiero parapijos ir jos draugijų — Moterų klubo, Vedusių Porų klubo ir Šv. Juozapo dr-jos.

Vasario 27 rytą mišias už Lietuvą ir jos žmones aukojo klebonas kun. Juozas Bucevičius, pasakydamas gražų lietuvišką pamokslą. Ties altorium buvo iškeltos Lietuvos ir Amerikos vėliavos. Parapija neturi vargonininko (mirus Jonui Tamulioniui), tad muziką iš atitinkamų plokštelių parūpino parapijos choro narys Stasys Makarevičius (Maverick), vėliau parūpinęs muzikos ir salę.

Susirinkusius parapijos salę pasveikino miesto tarybos vardu jos narys Maurice L. Arel. Latvių vardu sveikinęs Keene kolegijos studentė Ingrida Dzenis, apsirėngusi tautiniais latviški drabužiais. Tris mažamečio jaunimo atstovai uždegė tris lietuviškų spalvų žvakutes, publikai tylos valandėlę pagerbiant žuvusius už Lietuvos ir Amerikos laisvę. Buvo pristatytas nepriklausomos Lietuvos kariuomenės veteranas, Vyties kryžium apdovanotas F. Valentukevičius.

Programą vedė Vyt. Širvydas. Jis perskaitė Darbininke paskelbtą JV valstybės sekretoriaus Rogers laišką Lietuvos atstovui Juozui Kajeckui ir paprašė visus pasirašyti po petiją prezidentui Nixonui. Petiją paruošė Alta ir į salę atnešė Juozas Simutis. Bostonietis Algirdas Antanavičius pateikė trumpą paskutinio šimtmečio Lietuvos istoriją; atspausdintą anglų kalba paplatinti tarp lietuviškai menkiau pasakaitančių.

Vietos jaunimas (Leonas Bernotas, Debbie ir Karen Wollen, Gauslių šeimos Julė, Kazys, Ričardas, Danutė ir Antanukas) pateikė dainų, akordeono, gita-

ros ir deklamacijų programėlę, o Kazys ir Ričardas Grausliai išstātė savo meno kūrinių parodėlę. Balfio skyrius per keletą metų stengiasi pritraukti jaunimą, duodamas jam progos reikštis programose. Kai miesto tarybos narys M. L. Arel (kurio žmona lietuvių Joyce Latvytė) pareiškė, kad atsi-
vedęs savo mažametę dukrelę, norėdamas pripratinti ją būti su lietuvišiais ir prisijūnėti jų papročiams, publika jam smarkiai plojo.

Stipriausiu programos dalyku buvo jaunų bostoniečių (Algirdo ir Laimos Antanavičių, Romo Slezio ir Birutės Vaičiūnų) pavaizduotas Lietuvos kelias į nepriklausomybę, 1865-1918. Jų sukurtas dalykas yra turiningas. Tegalimagal būtų prikišti, rodos, per ilgą sustojimą ties Lenino revoliucija. Taip pat stokota vaizdų iš Rusijos lietuvių seimo Petrapily. Čia pasitenkinta dail. A. Varno šaržais, ne nuotraukom. Iš tikrųjų gal ir nėra prieinamų tų laikų nuotraukų. Tikime, ši grupė gaus kur finansų ir paruos tąsą: Nepriklausomos Lietuvos kelias, 1918-1940. Grupė turi tam talento ir samojos.

Po programos buvo kavutė, pyragas, riestainiai ir kugelis (kurį parūpino Stasys Jasalavičius). Šeimininkavo Birutė Bernotienė, Julė Grauslienė, Jennine Wollen ir Marilyn Stončienė.

Klebono leidimu bažnyčioje per mišias surinkta 156,25 dol. Balfui. Salėje prie 1 dol. įėjimo mokesčio daugelis pridėjo aukų, ir susidarė 170 dol. Kadangi minėjimo lėšas padengė iš anksto sudarytas garbės šeimininkų komitetas, į kurį įėjo visos mūsų draugijos, profesionalai ir verslininkai bei atskiros patriotiškai nusiteikusių šeimų, aukos eis tik skirtiems tikslams.

Visi skirstėsi, rodos, patenkinti programa ir, kaip minėta, sustiprėję lietuviška savijauta. Vietos dienraštis vedamuoju straipsniu pasveikino lietuvių, turinčius viltį pamatyti Lietuvą laisvą, ir pareiškė, kad iš visų Nashua tautybių lietuvių pasižymi ypatingu veiklumu.

Kor.

CAMBRIDGE

Lietuvos nepriklausomybės
minėjimas

— Seniai begirdėjau tokias lietuviškas pamaldas, kaip jūsų čia, Cambridge, Mass. — Tokia mintis buvo pareikšta ne vieno klausytojo, nepriklausančio prie šios parapijos. Gal būtų, jau daug parapijų užmiršo savo tyrą lietuviškumą, bet Nekaltojo Prasi-
dėjimo parapija dar jo laikosi.

— Kokios puikus choras! Kokios gražios giesmės! Seniai tokias begirdėjau, — kalbėjosi seni parapijiečiai, besidžiaugdami savo svečiais iš So. Bostono.

Pamaldos už Lietuvą praėjo nuoširdžiai visiems nusiteikusi.

Mišias aukojo ir prasmingą, patriotišką pamokslą pasakė klebonas kun. S. Saulėnas. Padėką muzikui Jeronimui Kačinskui už jo drąsą ir energiją chorui vadovaujant, ypatingas dėkui choristam. Kaip mūsų

klausytojai pastebėjo, So. Bostono choristai nėra ankstyvos jaunystės, bet jie laikosi kartu ir dainuoja bei gieda, palaikydami mūsų lietuvišką samonę.

Pamaldom pasibaigus, minėjimas vyko bažnytinėje salėje. Elena Vasyliūnienė pradėjo savo kalbą žodžiais: "Pabirom, kaip žydo bitės, ne po didelį pono sodą, bet po platųjį pasaulį". Ji pabrėžė Vasario 16-tosios reikšmę mūsų vieningumui. Užakcentavo ir Kudirkos reikšmę: jis gi ateina jau antrą kartą į mūsų tarpą. Seniau "kelkite, kelkite" žodžiais jis žadino mus iš miego ir abejingumo. Šiandien jis atėjo į laisvąją Ameriką pažadinti kitataučius. Bet tai tas pats Kudirka — mūsų, lietuviškas.

Gražiais lietuviškais drabužiais apsirėngusios, vėliavas įnešė Elena Paliulienė ir Onutė Aneliaskaitė, kuri gražia lietuviška tarsena padeklamavo A. Baranausko eilėraštį. Netikėtai pakviestas, kalbėjo klebono asistentas kun. Jonas Klimas, kuris pasakė pasaką ir tuo praturtino minėjimą. Dar kalbėjo Jonas Valiukonis iš So. Bostono, gražiai ir trumpai apibūdindamas mūsų lietuviybę. Klebonas kun. Simeonas Saulėnas susirinkimą atidarė maida ir jį uždarė padėkos žodžiu, kuris buvo nuoširdus ir reikšmingas. Antrojo daly meninę programą atliko dainininkas Stasys Liepas, padainavęs tris patriotines dainas ir dar vieną išprašytas pridėti bisui.

Minėjimui pasibaigus, susirinkę buvo pavaišinti kavute, kuri buvo paruošta Moterų Sąjungos 4 kuopos pirmininkės Ambrazaitienės ir jos padėjėjų — Aneliaskaitės, Aneliaskaitės, Paliulienės ir kitų. Susirinkę jau teisė šeimininkai. Nebuvo nei įtempimo, nei nuobodumo. Buvo pasidalinta mintimis.

— Minėjimo metu padaryta rinkliava davė 220 dolerių, kurie buvo įteikti parapijos klebonui kun. S. Saulėnui; jam tarpininkaujant jie bus perduoti mūsų organizacijom — veiksniams.

Aukojo 62 asmenys ar šeimos. Po 10 dol. aukojo kun. S. Saulėnas, Vincas Narkevičius, Petras Paliulis, B. Malinauskas, K. Starinskas ir Sasy Liepas; po 5 dol. — A. Kazlas, W. B. Kačinskas, E. J. Kačinskai, Kevin-Nicole Kearn, Lizdeikis, Kundrotas, Aneliaskaitė, John Mackevičius, Baiga, Petras Narkevičius, Elz. ir Stella Dirs, Povilavičius su žmona, Kruopis ir Nepasirašęs. Vasyliūnų šeima aukojo 45 dol. Kiti aukojo po 3, po 2 ir po 1 dol.

— Latvijos komunistų skundas Vakaram plačiai aprašytas Australijos dienraštyje The Australian vasario 15. (E)

— L.M.K. Federacijos Hartfordo klubas rengia priešvėlykinę popietę kovo 26, Verby sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvos Am. Piliiečių klube. Programoj poetas Stasys Santvaras, humoristas Antanas Gustaitis ir aktorė-režisė Aleksandra Gustaitienė. Moterys rengia turtinę vėlykinį stalą. Bus galima Vėlykom įsigyti margučių, grybų, Vilniaus verby ir kitokių vėlykačių.

IŠ VISUR

— Sydnejuje, Australijoje, Vasario 16-ji atšvęsta vasario 13. Lietuvių bažnyčioje, dalyvaujant dideliui lietuvių skaičiui, pamaldas atliko ir pamokslą pasakė kun. P. Buttkus. Minėjimą Bankstowno Lietuvių Namuose pradėjo Sydnejaus LB apylinkės pirm. A. Reisgys. Paskaitą skaitė jaunas visuomenininkas Ridas Daukus, baigęs teisės studijas Canberros universitete. Meninė daly pasirodė jaunosios dainininkės Gražina Žigaitytė, Zita Belkutė ir Dana Dulinskaitė. Studentai Liuda Apinytė ir Rimas Milašas puikiai atliko J. Marcinkevičiaus ištrauką iš "Donelaičio", K. Kavaliauskienė jautriai padeklamavo B. Brazdžionio "Tremtinio maldą".

— Joliet Herald-News vasario 11 rašė apie LB Lemento apylinkės ir jaunimo ruostą Vasario 16 minėjimą ir pamaldas. Laikraštyje įdėtaame pokalbyje su LB Lemento apylinkės Lietuvos reikalų komisijos nariu Vytautu Šoliūnu pristatoma dabartinė pavergtos Lietuvos sunki padėtis, rašoma, kad Lemento ir apylinkių lietuvių mini 721 metų sukaktį nuo Lietuvos valstybės kūrimo ir 54 metų sukaktį nuo nepriklausomybės atkūrimo. Toliau rašoma apie komunistų okupaciją ir persekiojimus, lietuvių kovas dėl laisvės ir kt.

— Lemont News-Herald Vasario 16 dienos proga pirmąjį savo puslapį papuošė didele ir gražia Lemento Maironio lituanistinės mokyklos tautinių šokių šokėjos Dainos Sidrytės (iš Streator, Ill.) nuotrauka su žinia apie lietuvių rengtą minėjimą.

— Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondui asmeniškai surinkę nemažiau kaip 200 dol. arba paaukoję nemažiau kaip 25 dol., vienerius metus gauna "Eltos Informacijų" biuletenį. Dabar jau yra atėjęs pats metas siųsti aukas Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondui. Kreipiamas dėmesys tų gerbiųjų aukotojų, kurie pageidautų jiems siuntinėti Eltos biuletenį be pertraukos. Aukos — čekius ar money orderius — prašoma siųsti Tautos Fondo pirmininko prel. J. Balkūno adresu: Lithuanian National Fund, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. 11378. (E)

— Aušra Mačiulaitė-Zerr ir Vytautas Maciūnas, JAV LB centro valdybos nariai, pasirūpino LB išleistosios studijos "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" padalinimu JAV Senato ir Atstovų Rūmų nariams. Jų pastangomis 535 studijos egzemplioriai su LB centro valdybos pirm. V. Volerto laišku buvo nugabenti į Washingtoną ir pristatyti Senato mažumos vado sen. Hugh Scott ir kongr. Coughlin įstaigom. Šių įstaijų tarmautojam prijungus sen. Scott ir kongr. Coughlin laiškus, rekomenduojančius studiją kaip vertingą dokumentinę leidinį, ji buvo išsiuntinėta visiem senatoriams ir Kongreso nariams. Naudojantis minėtu būdu, į studiją atkreiptas didesnis dėmesys ir sutauptyta arti 300 dol., kurie būtų buvę išleisti leidinį siunčiant paštu.

— Genovaitei Beichmanienėi, IV tautinių šokių šventės meninės dalies vadovei, vyriausią pagelbininkai bus Irena Jokubynienė, Gyvatario vaikų grupės mokytoja, ir Mindaugas Leknickas, Čiurlionio ansamblio tautinių šokių vadovas.

— "I septintą dešimtmetį", naujo lietuviško dokumentinio filmo premjera bus kovo 17 Chicago, Jaunimo centre. Filmą rodo Lietuvių foto archyvas.

— Antroji Baltų informacijos konferencija įvyks balandžio 15-16 Washington, D. C., Sheraton Inn viešbuty. Rengia Estų tautinė taryba, Latvių sąjunga, Alta ir LB bei kitos organizacijos.

New Britain, Conn., jaunimo choras, vadovaujamas J. Beinoriaus, atliko Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo meninę programą Hartford, Conn. Nuotr. A. Jaro

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI VOKIETIJOJ

Nors Vokietijos LB valdyba jau trečią kartą (1970, 71 ir 72) susilaukė nuo vieno didelio Lietuvos nepriklausomybės sukaitymo minėjimo rengimo, tačiau ji pasirūpino, kad galimai daugiau apylinkių suruoštų vietinius minėjimus. VLB valdyba tuos minėjimus pagal išgalę rėmė, surasdama paskaitininką ir talkindama organizuojant meninę programą. Šiuo reikalu rūpintis buvo pavesta valdybos vicepirmininkui, ypač koordinuojant minėjimų laiką. VLB valdybos iniciuotais ar globotais reikėtų laikyti minėjimus Hanau — vasario 6, Schwetzingene — vasario 16, Darmstadte — vasario 17, Kaiserslauterne — vasario 19, Mainze — vasario 20, Rastatte ir Memmingene — vasario 26. Vienur buvo parūpinti paskaitininkai, kitur meninė programa, dar kitur abu, o kai kur paremta ir finansaiškai, ar tai apmokant paskaitininkų ir meninės programos išlaidas, ar bendrai duodant apylinkėi kiek lėšų minėjimo reikalam.

Paskaitos

Daugiausia paskaitų teko Vasario 16 gimnazijos mokytojui Vincui Bartusevičiui. Jis kalbėjo Hanau, Schwetzingene, Kaiserslauterne ir Rastatte. Tema nebuvo visur ta pati. Hanau ryškino nepriklausomybės minėjimų prasmę, iškėlė Vasario 16-tosios akto svarbą ir reikė mintį, kad tauta sėkmingai galinti išsilaikyti tik savoj valstybėje. Taip pat svarstė, kokius uždavinius galėtų turėti išeivija, juos raskamas kultūrinėje ir politinėje plotmėje. Kitose trijose vietose paskaitininkas daugiau susikaupė prie šiandieninių lietuvių tautos kovų už laisvę, išeidamas iš dėsnio, kad laisvė žmogui nėra duodama, bet ją reikia išsikovoti, brangiai sumokant. Kaip lietuvių laisvės kovų pavyzdžius suminėjo 1941-ųjų sukilimą, partizanų kovas iki 1954-ųjų ir šių dienų didvyrius, ypač Smą Kudirką ir kunigus Antaną Šeškevičių, Juozą Zdebskį ir Prosperą Bubnį. Kartu su laisvės kovotojais Bartusevičius yra nuomonės, kad siektina ne tik tai, ką šiandien galima pasiekti. Kalbėdamas apie jaunimą, pastebėjo, kad jis neprivalo eiti vyresniųjų nurodytu keliu, bet turi susirasti savąjį.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius kalbėjo Darmstadte, išvystydamas temą apie lietuvių tautos laisvės kovas, pradėdamas savanorių kovomis nepriklausomybę kuriant, ilgiau sustodamas prie 1941 sukilimo ir baigdamas partizanų kovomis pavergtoje Lietuvoje 1944-54.

VLB valdybos vicepirmininkas kun. Bronius Liubinas skaitė paskaitą Memmingene. Jis kalbėjo apie lietuvių tautos santykių su laisve, pabrėždamas, kad lietuviui niekada nenorėjo būti vergais. Kaip laisvės šauklis ypač iškėlė knygnešius, vargo mokyklą prie motinos ratelio, 1941 sukilėlius, 1944-54 partizanus ir šių dienų didvyrius. Galiausiai paskaitininkas statė klausimą, o kaip yra su laisvės samprata lietuvių išeivijoje, laisvajam pasauliui, sudvejodamas, ar ji tokia pat, kaip laisvės kovotojų pavergtoje Lietuvoje. Jis nusiskundė, kad ir Vokietijos lietuviuose esą apraškų, rodančių, kad pradedama taip laikyti, tartum Lietuva būtų laisva — ten esą galima nuvykti pasisvečiuoti, net vykti studijom, galima rengti savo kūrinų parodas ir t.t. Tačiau nuogoji tikrovė yra kita. Kai vienam privilegijuotam teikiama įvairios lengvatos ir net patarnavimai, tai didžioji dalis užsienio lietuvių negali aplankyti net savo tėvų kapų.

Mainze paskaitą skaitė tos LB apylinkės valdybos pirmininkas savanoris kūrėjas ats. majoras Juozas Kriščiūnas. Jo tema buvo istorinio pobūdžio. Buvo priminta lietuvių tautos atstovybė Vilniuje ir Lietuvos Ta-

KUN. BRONIUS LIUBINAS

rybos struktūra, darbai ir laimėjimai, ypač nepriklausomybės paskelbimas ir jos įgyvendinimas.

Meninė programa

Meninę programą VLB valdyba gavo iš Vasario 16 gimnazijos. Čia reiškėsi dvi grupės — didžiųjų, vadovaujama mokyto Eglės Pauliukonytės, ir mažųjų, vadovaujama mokyto. Elizos Tamošaitienės.

E. Pauliukonytės grupė atliko programą Schwetzingene ir Darmstadte. Buvo pašotti trys tautiniai šokiai: Ketvirtainis, Kubilas ir Gyvataras — tai šokiai, su kuriais bus reiškiamasi šią vasarą tautinių šokių šventėje Chicagoj. Akordeonu palydėjo pati mokytoja. Moksleivės Aldona Šaduikytė, Ugnelė Stasaitė ir Raima Šreifelaitė simpatingai paskaitė lietuviškų eilėraščių.

E. Tamošaitienės grupė atliko programą Hanau, Kaiserslauterne ir Rastatte. Mažieji šokėjai pašoko penkis šokius: Suktinį, Rūtą, Mikitiene, Lenciūgėlį ir Kalvelį. Antrosios klasės mokinė Anja Grigaliūnaitė labai gyvai padėklamavo V. Joniko "Lietuvaitės darželį", o devintokė Romana Zutautaitė — Jono Aisčio "Tėviškės žemelė" ir V. Mykolaičio Putino "Tėvų šalį". Pati Elizta Tamošaitienė Hanau ir Rastatte deklamavo Maironio baladę "Jūratė ir Kastytis", o Kaiserslauterne tą pačią baladę deklamavo jos duklė Regina Tamošaitytė. "Jūratė ir Kastytis" Regina deklamavo taip pat ir Mainze, kur visa meniškoji programa susidėjo iš lietuviškos poezijos. Romana Zutautaitė ir čia deklamavo Aisčio ir Putino eilėraščius.

Visos meninės programos centre Mainze buvo vysk. Antano Baranausko subtilusis "Apykščių šilėlis", labai spalvingai klausytojui perteiktas mokyto. Elizos Tamošaitienės. Taip ir girdėjosi ir lapelio šlamėjimas, ir rasos kritimas, ir paukštyčių čiulbėjimas, netgi ir baravyko augimas.

Minėjimų šeiminkai

Hanau minėjimą kvietė vietos LB apylinkės valdyba. Jos pirmininkas Albertas Kemeraitis minėjimui ir vadovavo. Hanaviškiai programos atlikėjus pavašino sultingomis dešrelėmis ir kitokiais skaniais dalykais.

Schwetzingene minėjimas vyko 8591 LS kuopoj. Jam vadovavo tos kuopos vadas LS majoras Jonas K. Valiūnas. Be saviškių, dalyvavo svečių iš Heidelbergo, Mannheimo ir Romuvos. Programos atlikėjai buvo pavašinti kuopos valgykloje kariška vakariene, o jos sveitinėj — įvairiaisiais stipresniais ir silpniesniais gėrimais. Jaunimas buvo apdovanotas saldumynais, mokyto. E. Pauliukonytė — gėlėmis. Schwetzingene minėjimo dalyviai priėmė nutarimą, kuriame protestuojama prieš Sovietų agresiją Lie-

tuvo. Nutarimas pasiūstas Vokietijos vyriausybės nariams ir kitiems politikams. Minėjimas buvo gražiai aprašytas Schwetzingeno miesto laikrašty.

Darmstadte minėjimas vyko 2040 LS kuopoj, šokiadienį, darbą užbaigus. Iškilmes atidarė ir svečius pasveikino kuopos vadas LS majoras Marijonas Petkūnas. Programos atlikėjai buvo skaniai pavašinti ir kelionei apdovanoti saldumynais.

Kaiserslauterne minėjimas vyko 8593 LS kuopoj. Jam vadovavo tos kuopos vadas LS majoras Juozas Vencus. Čia dalyvavo ne tik daug Kaiserslauterno ir aplinkinių vietovių lietuvių, bet taip pat gražus būrelis Miesau LB apylinkės narių ir vienas kitas tautietis iš Saaro krašto. Ir čia priimtas protestas prieš sovietinę okupaciją Lietuvoje. Programos atlikėjus kuopa pavašino kalakutiena ir kitais skanėstais, gamintais Onos Jurkšienės, o vieną kalakutį ir tortą jaunimas gavo pasiimti ir į namus E. Tamošaitienės, R. Tamošaitytės ir R. Zutautaitės buvo apdovanotos gėlėmis.

Mainze minėjimą parėngė vietos LB apylinkės valdyba. Jos pirmininkas Juozas Kriščiūnas minėjimą atidarė ir pabaigoj padėkojo meninės programos atlikėjams, o apylinkės valdybos narė dr. Birutė Paltarokaitė visom trim įteikė po puokštę gėlių. Minėjimo dalyvius, o ypač gausiai dalyvaujančius Lietuvos kariuomenės savanorius kūrėjus, VLB valdybos vardu pasveikino jos vicepirmininkas. Priimtas protestas prieš Sovietų okupaciją.

Rastatte minėjimas buvo sujungtas su vietos LB apylinkės dešimtmečio minėjimu. Iškilimė vadovavo apylinkės valdybos išdininkas Feliksas Andrijauskas. Meninė programoj reiškėsi ir paties Rastatto vyrų kvintetas, galingai sudainuodamas tris dainas. Kvintetui vadovauja F. Andrijauskas. Po programos vyko loterija, davusi gražaus pelno. Prie minėjimo finansavimo prisidėjo taip pat ir Baden Wuerttembergo vyriausybė per VLB valdybos įgaliotinę Z. Glenžienę. Prisimenant apylinkės dešimtmetį, pagerbti jos įkūrėjai J. Rugulis ir V. Gustainis. Susikaupimo minute pagerbti mirusieji apylinkės nariai, o taip pat ir buvęs VLB valdybos narys E. Simonaitis, aktyviai prisidėjęs prie apylinkės įkūrimo. Meninės programos paruošėjai mokyto. Elizai Tamošaitienei gėles įteikė O. Rugulienė ir apylinkės valdybos pirmininkas V. Gustainis. Dalyvių tarpe buvo VLB valdybos reikalų vedėjas, susirinkusiųjų pasveikins valdybos vardu. Programos atlikėjai buvo pavašinti skania vakariene.

Memmingene minėjimą suruošė vietos LB apylinkės valdyba. Jos pirmininkas Vytautas Bernotas ne tik atidarė ir uždarė iškilmes, bet pats buvo turiningai ir turtingai išpuošęs sceną ir paruošęs proga pritaikytą gyvąjį paveikslą "Tėvynės ilgesys", susidėjusį iš prozos ir poezijos — viskas paties Bernoto

kūryba. Gyvąjį paveikslą atliko Memmingeno lietuvių ir pats autorius. Daina Pungitytė paskambino pianinu "Ave, Maria", o mokinukės pašoko tautinius šokius: Audėjęlę, Lenciūgėlį ir Klumpakojį. Šokėjas paruošė Alma Neumann-Mikalauskaitė. Mokinukės taip pat padėklamavo ir eilėraščių. Mokyto. Vanda Povilavičienė ir Alma Neumann buvo apdovanotos gėlėmis. Minėjimo dalyvius latviai sveikino gyvu žodžiu, o estai raštu. Po iškilnių vaisės

svečiam buvo paruošusios apylinkės valdybos narių žmonos, Bernotienė ir Vainorienė.

Pamaldos

Su visais čia aprašytais minėjimais buvo surištos pamaldos. Pamokslus sakė: kun. Vingaudas Damijonaitis — Kaiserslauterne ir Rastatte, kun. Jonas Dėdinas — Darmstadte, kun. Bronius Liubinas — Hanau, Schwetzingene, Mainze ir Memmingene. Hanau mišias aukėjo kun. A. Bernatonis, o Rastatte koncelebravo kun. A. Bern-

notonis ir kun. V. Damijonaitis. Čia pamaldose aktyviai dalyvavo taip pat ir evangelikų klebonas kun. Julius Stanaitis, paskaitęs vieną Sv. Rašto tekstą ir pasakęs pamokslą. Kitose vietose celebrantai sutampa su pamokslininkais.

Pamokslų temos visur buvo kiek skirtingos, bet taip pat visur buvo jungiamos dienos liuturgijos mintys su tautos laisvės ir ištikimybės savo tautai temomis.

(Eli)

APVAINIKUOTAS MERGAIČIŲ BENDRABUTIS

Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statyba taip toli pažengė, kad pirmojo namo sienos jau išmūrytos iki stogo ir suremti sparai. Sausio 14 galėjo būti pakeltas ir vainikas. Ta proga prie naujojo namo susirinkta kukliomis iškilimė. Moksleiviai atžygiavo organizuotai, o taip pat nepatingėjo ateiti ir keletas mokytojų.

Gimnazijos direktorius ir kuratorijos valdybos pirmininkas Vincas Natkevičius trumpu žodžiu pasidžiaugė, kad darbai galėjo taip toli pažengti į priekį, ir reiškė pagristą viltį, kad šis pirmasis statybos tarpsnis iki vasaros būsiąs baigtas. 1972-73 mokslo metų pradžioje, t.y. šių metų rugsėjo mėn., Vasario 16 gimnazijos moksleivės jau galės įsikraustyti į naujuosius namus. Pagerės gyvenimo sąlygos ir berniukam, nes jie vieni galės naudotis visa didžiule senąja pilimi. Tačiau pilnai pasitenkinti bus galima tik tada, kai visi moksleiviai bus apgyvendinti naujuose namuose. To tikimasi pasiekti per kokius dvejus trejus metus.

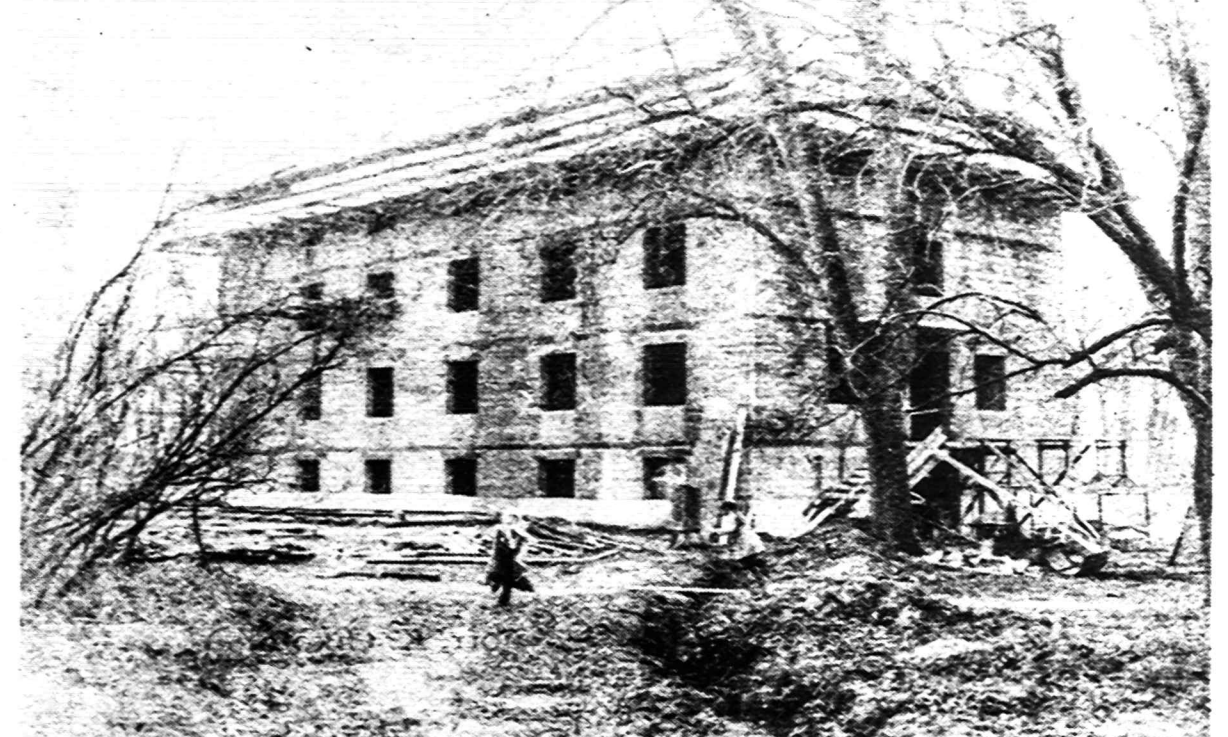
Direktorius su dėkingumu paminėjo, kad lietuviškoji visuomenė, dėdama skatimą prie skatiko, jau baigianti pasiekti pirmąją vajuos tikslo dalį, bent artėjanti prie 137.000 markių sumos, kuri reikalinga iš lietuvių finansuoti pirmajai bendrabučio daliai. Vokietijos valdžia šiam statybos tarpsniui yra paskyrusi 400.000 markių, kurių pusę yra ir įmokėjusi. Aišku, galutinis tikslas dar toli, ir todėl direktorius V. Natkevičius prašė lietuvių nepavargti bei nemažinti savo pastangų.

Statybai lėšų telkimo vajuos vedėjas kun. Alfonsas Bernatonis savo kalboj pabrėžė, kad, nepaisant džiaugsmo, kuris kyla, matant iki stogo išmūrytas mergaičių bendrabučio sienas, reikia neužmiršti, jog iš tikrų statybos darbai tebėra savo pradinę būseną. Dar reikės pakelti bent du vainikus, iki bus galima atsikvėpti. Reikia turėti prieš akis visą statybos planą, o jis susideda iš atskirų namų mergaitėm ir berniukam ir bendro naudojimo patalpų. Būtų buvę mieliausia, kad būtų buvę galima statyti viską iš karto, bet finansavimo technika vertė darbą išdalinti į dalis.

Kun. A. Bernatonis kreipėsi ir į mokytojus, ragindamas juos su lietuvišku sąžiningumu atlikti savo pareigas, ypač vengiant visko, kas galėtų toliau sto-

Pakeliamas vainikas viršų Vasario 16 gimnazijos bendrabučio. Iškilimės įvyko sausio 14.

Naujasis Vasario 16 gimnazijos bendrabutis, pirmoji dalis. Bendrabučio mūro darbai iš lauko baigti, uždėtas ir stogas. Dabar vyksta vidaus įrengimas.

vintiem duoti pagrindo abejoti, ar pakankamai rūpinamasi jaunimui įdiegti ryžtą siekti Lietuvos išlaisvinimo. Moksleivius jis ragino uoliai mokyti ir auklėti bei įsisąmoninti, kad tai atlikti juos įgalina viso laisvojo pasaulio lietuvių tarpusavio solidarumas ir meilė Lietuvai ir lietuviams.

Į iškilmes svečių iš toliau

nebuvo kviesta. Šalia Romuvos gyventojai, dar buvo atvykęs kuratorijos valdybos vicepirmininkas kun. Bronius Liubinas iš Kaiserslauterno, buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys ir jos mokytojas kun. Vingaudas Damijonaitis iš Buchslo, o taip pat statybos vadovas architektas Hutter iš Heppenheim. B.L. (Eli)

JAV KONGRESE ...

(atkelta iš 2 psl.)

plačiau palietęs religinį gyvenimą Lietuvoje, iškėlė Pelenų dienos nuotakas bei varpų skambėjimą, kurio tą dieną (vasario 16) Lietuvoje nebuvę. Pateikė statistinius bažnyčių duomenis.

Atst. Collier (Illinois) priminė, kad nuo 1945 yra gavusios laisvę 70 tautų. Pateikė Lietuvos statistinius duomenis (gyventojai, plotas).

Atst. Whalen (Ohio) pažymėjo: "Pareiškiu, Amerikos tauta Lietuvos nėra pamiršusi."

Atst. Rhodes (Arizona): "Lietuva, jos okupacija kasdien primena Sovietų Sąjungos priešpados tradicijas." Atst. Dent (Pa.) pabrėžė: "Ignoruoti Baltijos valstybių laisvę tai būtų tas pats, kaip suniekinoti principus, kurių dėka sukurtas šis kraštas — JAV."

Atst. Madden, kalbėjęs ar pateikęs pareiškimus net tris kartus, vasario 17 priminė Kersteno komisijos, 1953, darbus ir tai, kaip tyrinėjimai sukėlė Maskvos nerimą.

Atst. Flood, pradėjęs vasario 17 "Lietuvių Dieną", savo kalboje išsamiai minėjo Lietuvos istorijos faktus. Priminė ir Vilniaus bylą su lenkais, santykius su buvusia Tautų Sąjunga.

Atst. G. Ford (Michigan) reiškė visų nuomonę, pažymėda-

mas, kad laisvės balsas negali būti nutildytas.

Eilė atstovų, kaip ir atstovė Hicks (Mass.), ryškiai teigė, jog "aš didžiuojuosi, galėdama kalbėti Lietuvos laisvės reikalu."

Ne vienas atstovas, pvz. J.M. Gaydos (Pa.), nušvietė Lietuvoje vykusias partizanų kovas.

Prašė paveikti Kremliaus vadus

Daugelis A. Rūmų narių kėlė žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir siūlė su jais supažindinti pasaulį. Kai kurie teigė, kad minint Lietuvos laisvę, neįmanoma nepaminti Simo Kudirkos.

Pagaliau ne vieno atstovo kalboje arba pareiškimu buvo ryškinama mintis, atst. Stratton (New York) žodžiais tariant, "prašyti prezidentą pranešti Sovietų Sąjungos ir Kinijos vadams, kad Amerikos tauta yra giliai įsitikinusi, jog visi kraštai turėtų tvarkytis pasiremdami laisvo apsisprendimo dėsniais ir tiem kraštams negali būti atsakytos pagrindinės žmogaus teisės."

JAV Kongrese kalbėjusiems senatoriam ir Atstovų Rūmų nariam JAV lietuviui turėtų nuosirdžiai padėkoti. (Elta)

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupės mažieji. Viduryje jų mokytoja E. Tamošaitienė ir R. Zutautaitė. Nuotr. kun. V. Damijonaitis

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI PHILADELPHIJOJ

Šalčiai ir sniegas vos nesutrukdė sklandžių pasirošimų minėti nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Ir minėjimo dienos rytą, vasario 20, dar nebuvo aišku, ar minėjimas įvyks. Bet, patyrus, kad pagrindinis kalbėtojas inž. Raimundas Kudukis yra jau ore, kažkur tarp Clevelando ir Philadelphia, greitai sklido žinia, kad minėjimas įvyks.

Sv. Andriejaus bažnyčioj gražiai skambėjo specialiai šventei paruoštos Vilties choro giesmės, o pamaldas užbaigiant, ir visų giedamas tautos himnas.

Papuoštoj L. Muzikinio Klubo salėj trumpu žodžiu minėjimą pradėjo LB Philadelphia apylinkės pirmininkas Algis Danta. Pakilus uždangai, Vilties choras sugiedojo JAV himną. Nuosirdžią maldą — invokaciją sukalbėjo St. Charles Borromeo kunigų seminarijos vice-ordinatorius prel. dr. Petras P. Silvinskas. Vėl įsijungė choras ir sugiedojo Maldą (A. Vanagaičio).

Danai Juzaitytei perskaičius Pennsylvanijos gubernatoriaus sukalbėjimą skirtą proklamaciją, programos vadovas Vytautas Radikas (lietuviškai) ir Algimantas Gečys (angliškai) pristatė kalbėtoją JAV kongresmaną Joshua Eilberg (D). Prisimenant kongresmano J. Eilberg nuosirdžią pagalbą L. Bend-

ruomenei Simo Kudirkos išdavimo dienomis, JAV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas jam įteikė Nepriklausomybės medalį. Kongresmanas savo kalboj prisiminė Simą Kudirką ir pasirodė suprantas bei remias Rusijos pavergtų tautų laisvės siekimus.

Prasmingas buvo pačios jauniausios kartos įsijungimas minėjimo programon. Šeštadieninės mokyklės choras, vadovaujant solistei Onai Pliuskonienei, padainavo trejetą dainų.

Jaunesniosios kartos kalbėtojai Vasario Šešioliktosios minėjimuose Philadelphiaj nėra nauji. Čia kalbant girdėjom žygininką Antaną Sniečuką, dr. Antaną Razmą, Vytautą Vo-

Philadelphiaj Vasario 16-tos minėjime kalba JAV kongresmanas Joshua Eilberg. Nuotr. K. Čikoto

lertą, Valdą Adamkų. Visi jie savo kalbas skyrė daugiau dabarčiai ir ateičiai. Ir šiais metais inž. Raimundas Kudukis savo kalbą skyrė jaunesniųjų kartų apsisprendimui už savą tautą ir jų vaidmeniui Lietuvos laisvės kovose. Kiek sutrumpinta jo kalba spausdinama Drauge.

Po kalbų scenoj pasirodė operos solistės Juzės Augaitytės globojamas Philadelphiajos ateitininkų kvintetas, gerokai sustiprėjęs balsais, laikymusi scenoje ir dainuojamų dalykų atlikimu.

Priėmus dr. Jono A. Stikloriaus perskaitytą rezoliuciją, scenon grįžo Vilties choras, vadovaujamas Leono Kaulinio. Choras yra pasiekęs gana aukštą lygį. Jaunų dainininkų gausumas, gražus tautinis drabužis ir laisvai plaukianti daina džiugino minėjimo dalyvius. Choras padainavo trejetą dainų ir ištrauką iš B. Budriūno kan-

LB darbuotojai Philadelphiaj, Lietuvos nepriklausomybės minėjimą užbaigus. Iš k. — Juozas Gaila, Algis Danta, Vytautas Radikas, Liutaveras Jurskis, Vytautas Volertas, Antanas Novasaitis, Aušra Zerr, pagrindinis minėjimo kalbėtojas Raimundas Kudukis iš Clevelando ir Algimantas Gečys. Nuotr. K. Čikoto

LAKE WORTH, FLA.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Šios apylinkės lietuvių klubas vasario 19 minėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Klubas yra įsikūręs prieš trejus metus, gana sparčiai auga. Dabar jau turi 75 narius. Klubas kasmet surengia ir Lietuvos nepriklausomybės minėjimą.

Siemet minėjime dalyvavo prel. Jonas Balkūnas, visiems žinomas kalbėtojas. Jis buvo atvykęs atostogauti pas kun. Andrių Senkų.

Minėjime invokaciją sukalbėjo kun. A. Senkus, nepriklausomybės paskelbimo aktą paskaitė Vytautas Tomkus, pagrindinę kalbą pasakė svečias prel. J. Balkūnas. Dar kalbėjo ir Jadvyga Tubelienė.

Savo eilėraščius skaitė: Vytautas Staneika, Karolė Vaitaitienė ir iš Miami atvykęs Vytautas Semaška. Himnus giedant, akomponavo jauna pia-

tatos "Lietuvos šviesos keliu".

Minėjimas buvo baigtas tautos himnu.

Minėjimą ruošė LB Philadelphiajos ir Pietinės New Jersey apylinkės. Laisvinimo reikalui minėjimo metu surinkta 1,600 dol. Rinkliava tęsiama. Minėjime dalyvauti negalėjusieji prašomi savo auką siųsti Gediminui Drągūnui, 6816 N. 10th St., Philadelphia, Pa. 19126. Surinktos aukos pagal aukotojų valią bus paskirstytos tarp lietuvių Bendruomenės ir kitų laisvinimo veiksmų.

Galima tarti, kad šiais metais minėjimą suruošė ir meninę programos dalį atliko jaunesnioji karta ir jaunimas. Be jau suminėtyjų asmenų, tenka atžymėti akompaniadores A. Kaulinytę ir S. Stupelytę, taip pat ir Kęstutį Luką, dekoravusį sceną.

K. Čikotas

nistė Liuda Galionaitytė.

Aukų sudėta 366 dol. Visos persiųstos Amerikos Lietuvių Tarybai. Palyginus su lietuvių skaičiumi, tai Lake Worth bus daugiausia paaukoję.

Aukojo

Štai tie aukotojai: Vincas ir Ona Dovydaičiai — 50 dol. Vytautas ir Albina Tomkai — 25 dol.; po 20 — L. ir M. Kačauskai, A. ir M. Valužiai, M. ir J. Jokubaičiai; po 15 dol. — J. ir S. Radvilai, Radaičiai; po 10 dol. J. ir A. Papieviai, Jokušauskai, E. Žukauskas, Vilkas, K. ir K. Vaitaičiai, prel. J. Balkūnas, V. S. Balčiūnai, A. Rugys, kun. A. Senkus, J. Tubelienė, A. M. ir S. Augūnai, K. ir A. Šimuliai; po 5 dol. — J. Mikšys, J. Klevenca, Šimkienė, B. Vaitiekienė, V. Mazoliauskai, V. Semaška, J. Mitkus, A. P. Balčiūnai, A. Bortvikienė, M. Baranauskienė, A. V. Šalčiūnai, B. R. Galionaičiai, O. Goodis, M. ir A. Mazeikiai. Kiti mažiau.

Didėja lietuvių kolonija

Lietuvių kolonija čia smarkiai didėja. Šiais metais Galionaičiai nusipirko gražų motelį su plaukiojimo baseinu ir visais kitais moderniais įrengimais. Mazoliauskai įsigijo gražų gyvenamąjį namą su trimis išnuomojamais butais. Jadvyga Tubelienė išsinuomuoja gražų butą patogioji vietoj. Balčiūnai iš Wisconsin nusipirko gražius na-

mus. Daugelis lietuvių apsigyveno Juno Beach.

Tenai Vytautas ir Albina Tomkai nusipirko gražų ant jūros kranto motelį. Šiais metais pastatė dar kitą dešimties vienetų prie didoko kelio. Jų moteliai vadinasi Sapphire Sea Motor Lodge. Jie yra prie A1A kelio.

Vytautas Tomkus yra ne tik sumanus kurortų vedėjas, bet ir sumanus organizatorius. Kas tik iš lietuvių atsilanko pas jį, tuojau jiems priperša ar tai sklypą ar gatavą namą. Keliolika lietuvių jau nusipirko sklypus ir suspėjo pasistatyti namus. Pensininkų kasmet daugėja. Gi pensininkui gyventi šiaurėje yra tikra nuodėmė, nes tai su trumpina jo amžių. Floridoje gi amžius prailginamas bent keliolika metų.

Šioj apylinkėj sklypą nusipirko ir visiems gerai žinomas prof. dr. Jokūbas Stukas. Greitu laiku čia rengiasi apsigyventi dr. Vytautas Avižonis su žmona, dr. Benediktas Jankauskas su žmona ir dr. Rūta Jauniškienė su vyru.

Kas nori kokių platesnių informacijų, kreiptis į A. M. Augūną, 12225 So. Palmway, Lake Worth, Fla. 33460.

— Rasos Arbaite's paveikslų paroda buvo surengta Los Angeles Exhibition Center. Paroda tęsėsi visą vasario mėnesį. Rasa iki šiol yra turėjusi 7 individualines parodas Los Angeles, Chicagoje ir Detroitė.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros židiniui, Tėvų pranciškonų vie-nuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

Jonas ir Sofija Savickai, So. Orange, N. J., savo dukrai a.a. Elvirai Bražinskienėi-Savickai-
tei jamžinti 25 dol.

A. R. Uselis, Ridgewood, N.Y., 100.

L. M. Noreika, Woodhaven, N. Y. 25.

PILDO PAŽADUS

N. Umbrazaite, Brooklyn, N. Y., 50.

F. Verson, Roselle, N. J., 10.

A. Yurskis, Jersey City, N. J., 10.

A. Davis, Linden, N. J., 100 (įrašo giminės).

J. C. Kevett, Irvington, N. J., 10.

M. Savickas, Brooklyn, N. Y., 10.

J. Dumblis, Brooklyn, N. Y., 45.

P. Minkūnas, Woodhaven, N. Y., 25.

Ag. Kraus, Bronx, N. Y., 25.

S. Liogys, Woodhaven, N.Y., 20.

N. McCormick, Elmhurst, N. Y., 10.

K. Levanavičienė, Brooklyn, N. Y., 10.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Inž. Raimundas Kudukis kalba Vasario 16 minėjime Philadelphiaj. Nuotr. K. Čikoto

Philadelphiajos ateitininkų kvartetas dainuoja Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Iš k. Rasa Makarauskaitė, Zita Štarkaite, Danutė Stankaite ir Dana Juzaitytė. Jas dainuoti moko operos solistė Juzė Augaitytė. Nuotr. K. Čikoto

IŠ VISUR

— Philadelphiajos burmistras Frank Rizzo Vasario 16 proga išleido proklamaciją. Jos įteikimo išklmėse dalyvavo JAV LB tarybos narys dr. Jonas Stiklorius, Regina Dantienė ir Gema Kreivėnaitė.

— Sen. Richard S. Schweiker JAV LB centro valdybai prisijungdamas laiške praneša, kad esąs optimistiškai nusiteikęs Et-ninių Grupių Praeičiai Tirti įstatymo reikalui. Šiom dienom, JAV Senatui baigus svarstyti mokyklų desegregacijos įstatymines pataisas, Seenatas paskirs asmenis etninio įstatymo reikalu tartis su Atstovų Rūmų delegacija. Sen. Schweiker pats tikisi būti parinktu atstovauti Senatui minimoj konferencijoj.

— JAV LB centro valdybos nariai buvo kviečiami kalbėti Vasario 16-tosios minėjimuose. Pirm. V. Volertas kalbėjo vasario 27 Waterbury, Conn.; Aušra Mačiulaitytė-Zerr — vasario 13 Patersone, N. J.; Algimantas Gečys — vasario 12 Newark, N. J., ir vasario 27 Baltimorėj, Md.

— Monika Kripkauskienė, kuri amerikiečių tarpe gerai žinoma kaip gabi moterų vakarinių rūbų projektuotoja ir už tai apdovanota įvairiais žymenimis bei dovanomis, vadovauja "Jūratės ir Kastyčio" operos kostiumų paruošimui, kurie yra pačios Operos gaminami. Malonu, kad sol. M. Kripkauskienė vėl įsijungė į operą, kurioj ji yra dainavusi Gildos, Margaritos, Micaelos ir Frasquito partijas Rigoleto, Faust-o ir Carmen operose ir šiuo metu eina vadovaujantis pareigas.

— Juozas Yanulaitis, Philadelphia, Pa., prisijuntė 10.46 dol. Kultūros židinio statybos fondui su šiuo priesaū: "Šiuo mi siūniū auką Kultūros židiniui. Tai 10 proc. mano šios savaitės algos. Pažadu atsiųsti daugiau. Mums irgi reikia židinio. Jūs N. Y. ir N. J. turite daugiau lietuvių ir daugiau pasinaudos, o ir mes nepertoli nuo New Yorko."

— Lietuvos Vyčių centro valdybai prašant, JAV LB centro valdyba nutarė apylinkėse organizuojamų informacijos komisijų vardą "Lietuvos reikalų komisija" pakeisti kitu ir toliau taip pat kaip lig šiol glaudžiai bendradarbiauti su Lietuvos Vyčiais, kurių komisijos veikia tuo pačiu vardu.

— "Laiškų Lietuviam" metinė šventė ir koncertas įvyks kovo 26 Jaunimo centre, Chicagoj. Programą atliks Nerija Linkevičiūtė, Vytautas Nakas ir Brnaldas Prapuolenis. Akomponuos Alvydas Vasaitis. Programai vadovaus Zivilė Bilaišytė.

— Hamiltono "Aukuras" Jur-gio Jankaus 3 v. dramą "Audronė" suvaidins London, Ont., lietuviu kovo 19.

— Povilo Jančiausko, Brock-tono LB apylinkės valdybos pir-mininko, pastangomis, Vasario 16 proga dviejose amerikiečių radijo stotyse buvo išrūpinti radijo pusvalandžiai. Programose buvo komentarai Lietuvos laisvės tema ir lietuviška muzika.

— Nauji Darbininko skaitytojai: V. Petrakis, Henderson, Arkansas; V. Striugas, Astoria, N. Y.; P. Stankus, Hartford, Conn.; O. Kulys, Bayonne, N. J.; J. P. Lenkaitis, N. Y. City; A. Sinkevich, N. Y. City; kun. dr. P. Celiešius, Vokietija; J. Kirstukas, Baltimore, Md. Užsakė kitiems: K. Bitėnas, Stamford, Conn. — Algiui ir Henri-kui Bitėnam; Sister M. Lourdi-ne, Holland, Pa. — G. Ramoš-kienei, Phila, Pa.; P. A. Deltu-va — W. Labunskiui — abu iš Rockford, Ill.; dr. J. J. Stukas, Mountside, N. J. — A. Survilai, Binghamton, N. Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Nau-jiem skaitytojam pirmiem me-tam Darbininko prenumerata tik 7 dol.

Scena iš Leharo operetės „Linksmoji našlė“. Operetę pastatė Chicagos choras Pirmyn kovo 4-5 Jaunimo centro salė. Nuotr. M. Nagio

PO CHICAGOS DANGUM

Pasisekė

Pirmyn choras savo pastatymais moka pritraukti daugybę žmonių. Kovo 4-5 Marijos mokyklos salė buvo įspūdingas Linksmosios našlės pastatymas. Dalyvavo 20 orkestrantų iš Lyric operos, 50 dainininkų, S. Velbasio paruoštas baletas, solistai V. Mieliulis, J. Aleksūnas, J. Laurušonis, A. Brazis, E. Zapolienė ir kt.

Operetė buvo visiems artima ir nuotaikinga. Jei ne energingas choro vedėjas Kazys Stepovičius ir visi jo nariai su daugelio pagalba, kažin ar operetė būtų atėjusi į Chicagą.

Idomu pastebėti, kad chore ir salė buvo daug čia gimusių, taip pat ir ankščiau bei vėliau atvykusių lietuvių. Pirmyn choras moka atvilioti į sales ir tuos žmones, kurių kai kuriuose parengimuose niekada nematyti.

Parodos

Ką tik pasibaigus dail. V. Petravičiaus parodai, Marquette Parke, kovo 11 atsidarė Jono

Kelečiaus, Irenos Mickūnienės ir Osvaldo Mickūno dailės paroda Čiurlionio galerijoje. Ji tęsis iki kovo 19. J. Kelečius mum gerai žinomas, bet Mickūnai, atrodo, išeina į viešumą pirmą kartą.

Kovo 11 atidaryta ir dail. A. Petrikonio darbų paroda. Ji vyksta meno galerijoje, 63 ir Kedzie gatvių sankryžoje.

Kovo 5 buvo atidaryta dail. A. Skupo paroda, vykusio Beverly Art Center, 2153 W. 3 gatvėje.

Lietuvių moterų dailininkių d-ja savo darbų parodą surengė 2422 W. Marquette Rd. Išstatyti penkiolikos moterų tapybos, skulptūros, grafikos ir audinių darbai.

Visuomenė, visom parodom domisi ir įsigyja kūrinių.

Žurnalistų popietė

Chicagos LZS-gos skyrius kovo 3 surengė kultūrinę popietę. Atvyko 15 žmonių. Paskaitą skaitė pirm. P. Dirkis. Prisiminė spaudos draudimo laikus ir

pirmojo lietuvių dienraščio Vilniaus Žinių įsteigimą. P. Dirkis tada buvo gimnazistu Vilniuje. Turi įdomių atsiminimų.

Netrukus bus šaukiamas metinis narių susirinkimas.

Marquette Parko LB apylinkė

Metinis šios apylinkės narių susirinkimas įvyko vasario 25 parapijos salė. Pirmininkavo K. Barzdukas, sekretoriavo J. Vaičiūnas. Iš pakviestųjų 700 narių atvyko vos apie 60. Gal dėl to, kad buvo penktadienio vakaras, o daugelis naktimis dirba.

Apylinkės valdyba su pirm. J. Jasaičiu veikė, kaip galėjo. Nario mokesčio surinkta 1735 dol. Iš jų buvo paaukota: Marquette Parko lietuvių mokyklai 100 dol., Kr. Donelaičio mokyklai 50 dol., Montessori vaikų nameliui 50 dol., Tėviškės parapiinei mokyklai 50 dol., Neries sporto klubui 100 dol., parapijai 50 dol. Centro valdy-

bai pasiūsta 867 dol., apygardos valdybai 433 dol.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba dar pareigom nepasiskirstė. Išrinkti ir delegatai į apygardos suvažiavimą.

Kaziuko mugė

Jaunimo centre kovo 5 vykusio Kaziuko mugės sutraukė daug jaunimo ir vyresniųjų. Spūstis buvo salėse ir atidaryme.

Kaspina perkirpo Lietuvos gen. garbės konsulė J. Daužvardienė. Atidarymą pravedė Lituanicos tunto skautai vyčiai. Veikė valgyklos, paviļionai, spaudos kioskas, įvairybės. Svečiai vyko namo linksmi, su laimikiais ar ką nors įsigiję.

Tokiose mugėse skautai parodo savo darbštumą bei kūrybą. Iš mugės gautos lėšos telkiamos plėsti veiklai ir išlaikyti Rako stovyklai.

Mūsų Vyties naujas numeris

Akademinis skautijos žurnalas Mūsų Vytis (60 psl. naujas numeris) skaitytojus pasiekė labai pavėluotai. Jame yra įdomios medžiagos: kun. G. Kijausko straipsnis apie savivališkos prievartos veiksmus ir grasyms moralės atžvilgiu, I. Nos Uzgrieniės rašinys apie dėmesį ir smalsumą, Zitės Biliūnaitės kūryba ir kt. Ji galima užsisakyti: J. Tamulaitis, 3137 So. Kenilworth, Berwyn 604 02.

Sportas

Quigley mokyklos patalpose, 7800 So. Western, kovo 25-26 įvyks vidurinių vakarų apygardos sporto varžybos. Bus žaidžiama krepšinis, tinklinis ir stalo tenisas. Dalyvaus keli klubai.

Visi maloniai kviečiami pamatyti sporto varžybas ir tuo parodyti jaunimui, kad mes domimės jo veikla.

Jonas Jasaitis, LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos pirmininkas, buvo pagrindinis kalbėtojas Grand Rapids apylinkės surengtame Vasario 16-sios minėjime.

Bal. Brazdžionis

Trečiosios Dailės parodos atidaryme vasario 19 rengėjai, dailininkai ir svečiai. Iš k. į d. I-jė eilė: P. Jurskus, N. Macelyte, A. Vakselis, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Tėv. L. Andriekus, V. K. Jonynas, J. Pumpūtenė, stovi: J. Rūtenis, M. Žukauskienė, V. Kašuba, E. Kepalaitė, V. Ignas, K. Žoromskis, V. Krištolaitytė, V. Radzivanas, V. Padvarietis. Paroda buvo surengta vasario 19-27 Kultūros Židinyje New Yorke. Nuotr. V. Maželio

Juno Beach, Fla.

Lietuviškos kolonijos pionierius

Šiame gražiame, ramiame ir maloniame gamtos kampelyje

vaus Šv. Alfonso mokyklos vaikams ir giedos kartu su didžiuoju parapijos choru pamaldų metu. Parapijos kunigai kviečia visus dalyvauti visose Didžiosios savaitės pamaldose.

Registracija į Šv. Alfonso mokyklą vyksta visą kovo mėnesį. Visi raginami ir kviečiami savo vaikus siųsti į lietuvių Šv. Alfonso parapijos mokyklą. Tokiu būdu išsilaisys ir pati mokykla, ir jaunimui bus suteiktas geras katalikiškas auklėjimas. Reikia džiaugtis tais tėvais, kurie net iš toli atveža savo vaikus į šią mokyklą, bet yra ir tokių, kurie gyvena visai netoli, o vaikus leidžia į viešąsias mokyklas. Dabar registrujami vaikai ateinantiems mokslo metams. Prašom pasiskubinti.

Jonas Obelinis

iš lietuvių, atrodo, pirmieji įsikūrę Vytautas ir Albina Tomkai.

Savo sumanumu bei darbštumu jie pasiekė ir didelio turto ir vietos valdžios įvertinimo. Kas čia nežino Tomkų motelio "Sapphire Sea" — 700 Ocean Drive.

Šią vietą gerai žino ir tolimiausiose vietose gyvenę lietuviai. Čia jie suvažiuoja atostogauti, čia randa lietuvišką aplinką ir lietuvišką spaudą, nes ateina beveik visi laikraščiai.

Svarbiausia, kad lietuviams patinka šis kampelis ir čia ima kurtis. Mano manymu, čia yra labai gera vieta pensininkams ir investuotojams. Šiuo klausimu pilną informaciją suteikia mielas ir paslaugus Vytautas Tomkus. Jis mieliai visiem patarnauja, nes nori, kad apylinkėje kurtųsi lietuviai. Ir tai nėra tušti žodžiai. Per tris savaites čia įsikūrė ar kuriasi: Papieviai baigia statyti namus, Jokubauskai, Lie-

KENNEBUNKPORT, MAINE

Pranciškonai įsikūrė Rochesterį

Vasario 22 pranciškonai galutinai perėmė Rochesterio Šv. Jurgio lietuvių parapiją, pasirašdami su vietos vyskupo sutartį.

Kovo 4, Šv. Kazimiero šventė, provinciolas Jurgis Gailiūsis, OFM, turėdamas Rochesterio vyskupo leidimą ir Ordino Generolo sutikimą, specialiu dekretu kanoniškai įsteigė Rochesterį Šv. Jurgio titulu vienuolyną.

T. dr. Bernardinas Grauslys, OFM, kovo 15 išvyko iš Kennebunkporto perimti Šv. Jurgio parapijos klebono pareigų.

Nauji paskyrimai

T. dr. Klemensas Žalalis, OFM, grįžtas iš Vokietijos, yra paskirtas Darbininko administracijon.

T. Tadas Degutis, OFM, išvyksta Toronto Prisikėlimo parapijon.

T. Eugenijus Jurgutis, be turėtų pašaukimų direktoriaus ir III Ordino vizitatoriaus pareigų yra paskirtas provinciolas raštinės darbam.

Vyksta statybos

Kadangi Kennebunkporto varšvietę neįmanoma sutalpinti vasaros mėnesiais atostogaujantiems ir įvairiomis progom atvykstantiems stovyklautojams, nuspręsta buvusiojo Šv. Antano gimnazijos įrengti dar visą eilę gražių įrengtų patalpų.

Bridgevilles Šv. Antano parapijos naujoji bažnyčia bus iškilmingai šventinama birželio 20.

Pramatoma didinti Greene, Maine, Šv. Pranciškaus vienuolyną ir jį panaudoti naujiems platus masty tikslams.

Pranciškonų vadovybės susirinkimo metu buvo apspęsti kečiai, kaip pagreitintai pradėti Brooklyno Kultūros Židinio statybą.

Išvyksta provinciolas

T. Jurgis Gailiūsis, OFM, kovo 22 išskrenda į Vancouverį, kur atlikęs savo uždavinius, kovo 27 dalyvaus Šiaurės Amerikos pranciškonų pasitarime Calgary mieste, Albertos provincijoje. Prie savo pareigų provinciolas grįš tik Velykų šventėm.

Baltimorės žinios

Šv. Vardo draugijos vyrai savo metinius pusrėčius turėjo kovo 12, sekmadienį. Mišias aukojo jų dvasios vadas kun. A. Dranginis. Po mišių visi susirinko parapijos salėn. Pirmininkas Algirdas Veliuona draugijos vardu visus pasveikino, padėkojo sodaliaitėm, kurios pagamino tuos skanius pusrėčius. Pagrindinis kalbėtojas buvo Paul Nevins. Jis pasakė įdomią kalbą, kurios publika išklausė su dėmesiu. Valdyba ir praėjusio kepsnio baltimorės rengėjas Bill Weber padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie baltimorės pasisekimo.

Kepsnių balių rengia Lietuvių posto 154 legionieriai kovo 19 Eastern Center salė, Eastern Ave. Kiekvienais metais jie rengia du tokius balius, vieną dabar, kitą — rudenį. Rengiami visada toje pačioje salė. Pradžią 1 val. ir tęsis iki 6 v.v. Bus loterija, šokiai. Legiono nariai kviečia visus atsilankyti.

Šv. Alfonso suaugusių klubas savo metinius pusrėčius rengia kovo 19 Duffy's restorane. Visi nariai dalyvauja 8:30 v. mišiose Šv. Alfonso bažnyčioje. Po mišių — pusrėčiai. Po pusrėčių bus trumpas susirinkimas, kuriame bus aptarta ateities veikla.

Verbų sekmadienį, kaip ir kiekvienais metais, pamaldos prasidės verbų šventinimu lauke prie bažnyčios. Verbos bus išdalinamos. Bus tada procesija į bažnyčią. Procesijos daly-

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Cooperative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

SANTAUPOS IR PAVELDĖJIMO MOKESČIAI

Klausimas

Mes atvykom į Ameriką 1949. Buvom vieni iš pačių pirmųjų naujųjų ateivių. Vaikų neturėjom. Vyras buvo našlys. Lietuvoje pasiliko jo trys vaikai iš pirmosios žmonos.

Abu pradėjom dirbti fabrikuose: vienas — rytais, kitas — vakarais. Gyvenom sunkiai ir turėjom labai prastą butą.

Padirbėję trejus metus, nusipirkom trijų šeimų namus. Patys apsigyvenom viename bute, kitus du išnuomojom. 1954 nusipirkom dar vienus trijų šeimų namus. Visus tris butus išnuomojom. Iš gautų nuomos pinigų mokėjom mokesčius. Apimokėdavom ir už visokius pataisymus (patį darbą atlikdavo mano vyras, tik medžiagos reikėdavo — nusipirkti), ir dar mum atlikdavo keletas dolių. 1959 nusipirkom vienos šeimos namus sau gyventi. Jau tada galėjom išnuomoti visus šešis butus. Mum buvo daug darbo, nes šeštadieniais, o kartais ir sekmadieniais, tekdavo dažyti, taisyti ir šiaip viską apžiūrėti. Mano algos užtekdavo pragyvenimui, o vyro algą beveik visą pasisekdavo sutaupyti.

Viskas gerai klostosi, kol buvo sveikas mano vyras. Jam suirgus, man pačiai teko nešti visą našlą ant savo pečių. Niekomet nesiskundžiau. Dariau

viską, ką galėjau. Deja, vyras, apie septynis mėnesius pasirgęs, mirė. Tada prisidėjo visi mano vargai. Vyro brolis, mūsų sponsorius, pradėjo man vis prikišti, kad paveldėjau visus jo brolio sutaupytus pinigus; kad, girdi, neturim vaikų, tai kam aš esanti tokia godi. Vos susepėjau savo vyrą palaidoti, kai susilaukiau visokių priekabių, įtarimų ir šmeižto. Brolienė pasakė, kad mane apskųsianti valdžia, kam aš mokesčių nesumoku.

Dabar aš norėčiau Tamstą paklausti, ar man reikalingas advokatas. Visi namai mano ir vyro vardu, taigi dabar man. Santaupos banke taip pat abiejų vardu: taigi dabar galia jas išimti, ir tegul tie pinigai niekam nerūpi. Juk jokių mokesčių (taksų) man mokėti nereikia, nes viskas buvo abiejų vardu. Ar gali valdžia prie manęs kabintis dėl mokesčių? Ar vyro giminės gali kabintis prie abiejų vardu palikto turto? Nenorėčiau imti advokato, jei nėra būtino reikalo. Angliškai kalbėti man sunku. Be to, ir nereikalingų išlaidų daryti nenorėčiau.

Tamsta patari kitiem, taigi tikiuosi, kad neatsisakysite patarti ir man.

Žmona, Massachusetts

Atsakymas

Tamstos vyro brolis ir jo šeima negali prie Tamstos kabintis dėl vyro palikimo. Jo Lietuvoje esantieji vaikai galėtų Tamstai sudaryti tam tikrą problemą dėl bankuose laikomų bendrų santaupų. Tačiau abejojau, ar jiems pasisektų ką nors gauti.

Dėl mokesčių. Tamstų vienos šeimos namai yra įstatymų "laikomi" Tamstos ir Tamstos mirusio vyro "domicile". Todėl nereikės už juos mokėti paveldėjimo mokesčių. Tačiau už abiejus kitus namus, esančius abiejų vardu, reikės mokėti paveldėjimo (inheritance) mokesčius.

Dėl abiejų vardu banke esančių santaupų. Dirbusi arba dirbanti žmona paprastai sugeba įrodyti, kad dalis pinigų buvo jos uždirbta ir sutaupyta (contribution). Tad tokiu atveju paveldėjimo mokesčius tenka mokėti ne nuo visos santaupų sumos, bet nuo tam tikros jų dalies. Tačiau mokėti paveldėjimo mokesčius vis tiek reikia, jei tų santaupų yra užtenkamai.

Savo praktikoje man dažnai tenka žmonėm aiškinti, kad tas faktas, jog jų santaupos arba kitoks turtas yra abiejų vardu, nereikia, kad vienam mirus, antrasis neturi prievolės mokėti paveldėjimo mokesčių.

Mokant paveldėjimo mokesčius, reikia užpildyti įvairias formas; prie jų pridėti reikalingus dokumentus ir padaryti reikalingus apskaičiavimus. Be advokato Tamsta tikrai neapsieis.

Man žmonės kartais pasako, kad tokia ar kitokia jų pažįstama našlė paveldėjimo mokesčių nuo banke bendru vardu laikomų santaupų ar kitokio turto nėra mokėjusi ir kad niekas prie jos dėl to nėra kabinęs. Tai gali būti teisybė. Daug yra žmonių, kurie apgauna valdžią nemokėdami reikalaujamų mokesčių: pajamų mokesčių (income tax) arba paveldėjimo (inheritance) mokesčių. Ne visi tokie asmenys yra pagaujami. Tačiau dabartiniais laikais valdžia su kompiuterių pagalba dažniau sugeba tokius gudruolius pagauti ir juos nubausti.

Baltimoretis

PROF. DR. KONSTANTINAS RAČKAUSKAS

1905.VII.2 — 1972.II.24

Hot Springs, Arkansas, vasario 24 po sunkios ligos mirė profesorius dr. Konstantinas Račkauskas, 23 metus profesoriavęs Fordhamo universitete. Palaidotas buvo iš Marijos bažnyčios Kalvarijos kapinėse vasario 28. Iš artimųjų nuliūdime liko sūnūs Raimundas ir Rolandas su šeimomis, brolis Vytautas, sesuo Marija su šeimomis ir daug kitų giminių.

Atsisveikinant su velioniu Hot Springs, Arkansas, kalbą pasakė Petras Balčiūnas. Rašydami šias eilutes, pasinaudojame ta atsisveikinimo kalba.

Velionis buvo gimęs 1905 liepos 2 Kaune. Ten 1924 jis ir baigė Aušros gimnaziją. Studijuoti išvyko į užsienį. Paryžiu, Prancūzijoje, studijavo teisę, politinius mokslus ir tarptautinius santykius. 1930 Ecole des Sciences Politiques gavo aukštųjų teisės studijų diplomą.

Bet jis buvo iš tų mokslo vyrų, kurie nesitenkino viena mokykla. Kaip anas renesanso laikų studentas, keliavo į kitus universitetus. 1925-27 studijavo Karališkame Romos universitete, iki 1934-35 metais jį randame Berlyno universitete. Vos pasibaigus II pasauliniam karui, jis vėl pasirodė Paryžiu ir vėl imasi mokslo. Paryžiu 1946 jis gavo teisių daktaro laipsnį už disertaciją apie Sovietų Rusijos ir Lietuvos juridinius ir politinius santykius.

Ivairiose tarnybose

Kaip teisininkui jam teko pasireikšti bent keliose srityse. Grįžęs 1930 iš Paryžiaus iki 1940 buvo Valstybės Tarybos referentas, nuo 1940 liepos 22 buvo Valstybės Tarybos narys. Kaip teisių patarėjas ad hoc dirbo seimo komisijose, ministerijų kabinete ir užsienio reikalų ministerijoje, dalyvavo tarptautinėse konferencijose su Lenkija ir komisijose Pabaltijo valstybių teisei suvienodinti.

Lietuvai atgavus Vilnių, jis buvo Vilniaus valdytojo patarėju.

Akademiniame darbe

Nuo 1934 vasario 1 pradėjo dėstyti Vytauto Didžiojo universitete Kaune, vėliau dėstė Vilniaus universitete, buvo teisės mokslų fakulteto jaunesnysis asistentas, vėliau vyresnysis asistentas.

I vakarus pasitraukė 1944.

Ir čia jam buvo atviros aukštųjų mokyklų durys. Teko jam dėstyti ir Paryžiu. Metus lektoriuo Ecole des Hautes Etudes Internationales.

I JAV atvyko 1948 ir jau nuo vasario 1 pradėjo dėstyti Fordhamo universitete New Yorke. Čia dėstė lyginamąją konstitucinę teisę, tarptautinius santykius ir tarptautinę teisę. Fordhamo universitetui jis ir atidavė daugiausia laiko — čia jis profesoriavo net 23 metus, kol išėjo į pensiją.

Moksliniai darbai

Yra paskelbęs visą eilę straipsnių teisės ir politikos klausimais Teisėje, Travaux de l'Action Populaire, Thought, Baltic Review, La Revue Baltique. Anglų kalba išleido knygą apie Jeruzalės sutartautinimą.

Domėjosi lietuviškos konstitucijos teisės klausimais ir 1967 išspausdino didesnę studiją — "Lietuvos konstitucinės teisės klausimais."

Visuomeninė veikloja

Profesoriaus darbą jis dirbo kruopščiai ir rūpestingai, ir Fordhamo universiteto buvo la-

bai vertinamas. Tiesioginis profesoriavimo darbas atėmė nemažą laiką. Bet ir tuo atliekamu laiku jis kiek galėdamas dalyvavo lietuviškame gyvenime. Jis buvo ateitininkas, krikščionis, demokratas. Tuose sąjūdžiuose yra skaitęs gražių akademinių paskaitų.

Visuomenėje jis mokėjo su visais sugyventi, su visais pasidžiaugti. Kiekvienas lietuvis jam buvo mielas.

Išėjęs į pensiją, norėjo plačiau pasireikšti visuomenėje, norėjo ir savo mokslinius darbus aptvarkyti ir išleisti. Bet — taip gi nutinka, kad pristoją ligos ir negalios.

Dar profesoriaudamas jis ėmė sorguliuoti. Bene du kartus buvo ištikęs širdies priepuolis, paskui prasidėjo vėžys. Prasidėjo išsprando. Iš ten išplovė, bet po keletos metų liga vėl sugrįžo ir užėmė visą kūną.

O buvo pasiryžęs savo jėgas, savo mokslą ir savo santaupas paskirti lietuvių reikalams. Bet štai nebeliko tų jėgų. Velionis tada savo santaupas paskirstė lietuviškiems reikalams.

Jis štai davė 2000 dol. lituanistikos enciklopedijai anglų kalba leisti. Ir kaip velioniai rūpėjo skleisti lietuviškąją kultūrą kitų tautų tarpe. Paskyrė ir Vilniui 2000 dol., kad išvadotų Brazinskus iš Turkijos kalėjimo.

Velionį paskutinius kelerius metus globojo Liucija Gudeliene. Ji gyveno Bronx, uoliai reikėsi įvairio lietuviškojo veikloje, dalyvavo Operetės chore. Išsikėlus jai dėl sveikatos į Hot Springs, Arkansas, ten išvyko į pensininkas prof. K. Račkauskas, tuo metu jau sunkiai sirgdamas.

Velionies sūnūs, Raymondas ir Rolandas, nuoširdžiai dėkoja visiem Hot Springs lietuviams, kurie lankė sergantį jų tėvą, padėjo jam sunkioji ligos, vėliau dalyvavo laidotuose, ypatingai dėkoja D. Zdanienai, p. Balčiūnui ir Liucijai Gudelienei už visą nuoširdumą ir globą.

Mirė rašytojas AUGUSTINAS GRICIUS

Vasario 28 Vilnių, okupuotoj Lietuvoj, mirė rašytojas Augustinas Gričius, pasižymėjęs feljetonistas, dramaturgas, žurnalistas.

Velionis buvo gimęs 1899 gruodžio 12 Šiupelių kaime, Gruzdžių valsčiuje, Šiaulių apskrityje. 1921-23 mokėsi Tautos teatro vaidybos studijoje, 1925-26 Lietuvos universiteto humanitarinių mokslų fakultete. Gavęs stipendiją, 1926 buvo išvykęs studijuoti į Paryžių.

Spaudoj reikėsi nuo 1913. Pirmą rašė korespondencijas iš savo kaimo ir apylinkės gyvenimo. Vėliau feljetonus, apybraižas. 1921 pradėjo dirbti Eltoje, nuo 1927 dirbo Lietuvos, Lietuvos Aido redakcijoj. 1939-40 buvo žurnalistų Sąjungos pirmininku.

Kai 1940 bolševikai okupavo Lietuvą, kurį laiką dirbo Darbo Lietuvoj, vėliau Tiesoje (tie abu laikraščiai buvo pakeičę Lietuvos Aida ir kitus dienraščius). Didžiųjų vežimų metu 1941 buvo išvežtas į Sibirą. Antrosios okupacijos metu grįžo atgal į Lietuvą, pamažu įsitraukė į literatūrinį darbą. Atsidėjo daugiausia dramai, dirbo ir įvairiose dramaturgijos komisijose.

A. Gričius Pivošos slapyvardžiu išleido šiuos feljetonų rinkinius: Pamokslai idėjos broliam 1928, Vyrai, nesijuokit 1929, Žvilgsnis į gyvenimą pro mirties kilpą 1930. Feljetonai turėjo didelį pasisekimą ir autorių plačiai išgarsino.

Uzgavėnių kaukių balių. Iš k. Gandras — Birutė Radzivanienė, Palangos Juzė — Vytautas Radzivanas (I premija), Lietuvos grėbėjė — Gina Simonaitytė (II premija). Nuotr. P. Ažuolo

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ BALIUS

Vasario 12 St. Stanislaus Kostka salėj New Yorko ateitininkai suruošė užgavėnių — kaukių balių, kurio pelnas paskirtas Kultūros Židinio statybos fondui.

Ruoša

Ruošimosi darbas prasidėjo keletą mėnesių prieš balių. Loretos Vainienės vadovaujami sėdėdami, studentai ir moksleiviai ieškojo salės, platino biulietus, skleidė reklamas ir rūpinosi kiekviena balius detalė.

Penktadienį, vakare prieš balių, darbas koncentravosi salėj. Reikėjo stalus sustatyti ir apdengti. Reikėjo sukabinti Monikos Vainiūtės sukurto paveikslus, kurių ryškios spalvos žibėjo prie specialių šviestų. Rimas Ignaitis, pasilipęs ant kopėčių mastė, kaip geriausiai išnaudoti keturis laidų lizdus salei apšviesti.

Pamokas, šokių repetitijas ir kitus uždavinius baigė, pasirodė nauji jaunimo veidai, vieni griebdamiesi darbo, kiti pasiruošę dirbančius pralinksminti savo buvimu.

Ir jau pradžia

Šeštadienį ryte salė vėl pradėjo bruzdėti. Salė virto nebe didele šalta dėže, bet nuotaikinga ir šilta šokių sale. Raudonai apdengti stalai sugyveno, geltonų servetėlių paliesti.

Virtuvėje sukosi būrys šeiminių, kuriom vadovavo F. Ignaitienė. Jos gamino kalnus vinegretos, silkų, šaltų mėsų ir kitų skanumynų.

Laukta valanda greit artėjo. Salė pritemo, dekoracijos sužibėjo, žmonės pradėjo rinktis. Vakaras prasidėjo.

Salėje visą laiką buvo jauku ir malonu. Viena kampa vei-

kė dėdės Broniaus Bobelio baras, kur dirbo Kostas Norvila ir Adolfas Kregždys.

Kitame kampe šeiminių saugojo, kad nepritrūktų maisto ant stalų. Scenoje grojo Joe Thomas orkestras.

Komisija ir kaukės

Orkestrui nutilus, akordeonistai Rimas Juzaitis ir Antanas Razgaitis kvietė svečius į ratelį dainuoti lietuviškų dainų.

Tadas Alinskas, Bronius Balčiūnas, Gintarė Ivaškienė, Jadvyga Matulaitienė ir Jonas Rūtenis sudarė jury komisiją, kuri iš visų kaukių išrinko geriausias pasirodžiusias. Premijas laimėjo: I — smuikininkas Palangos Juzė — Vytautas Radzivanas; II — Lietuvos grėbėjė — Gina Simonaitytė.

Gėlės

Vyrai turėjo progos papuošti ponias ir paneles gėlėmis ir pašukti su jomis šokių konkursė. Geriausiais šokėjais buvo išrinkti Vizgirdai.

Orkestrui besipakuojant, dalyviai bandė savo laimę loterijoje, kuriai premijas paaukojo Zikarai. Jie buvo davę dovanas ir už geriausias kaukes. Jiem rengėjai ypač dėkingi. Dovanos buvo tautinės juostelės ir medžio drožiniai.

Svečiam skirstantis, dar grojo akordeonai, jaunimas dainavo, gi virtuvės šeiminių viską tvarkė. Buvo nuvalyti stalai, nuimtos dekoracijos, suplauti indai.

Daugiausia triušo įdėjo Loreta Vainienė. Jai tai ir tenka didžioji padėka, kad visiem suteikė tokį puikų vakarą.

antraz

PALIKIMŲ NUO LIETUVOS OKUPANTŲ APSAUGOJIMO REIKALU

Pastaruoju metu vis daugiau tautiečių kreipiasi į Lietuvos Generalinį Konsulatą New Yorke prašydami padėti apsiginti nuo Lietuvos okupantų interesams atstovaujančių advokatų, kurie reikią pretenzijas į J. A. Valsybėse mirusių lietuvių palikimus tariamai atstovaudami įpėdiniam.

Lietuvos okupantų advokatų intervencijai efektingai užkirsti kelią galima tik apsirūpinus tinkamai surašytomis testamentais. Tuo pirmoje eilėje turėtų pasirūpinti tie tautiečiai, kurių artimieji ar ir šeimos nariai gyvena okupuotoj Lietuvoj. Generalinio Konsulato New Yorke advokatai yra paruošę teatamentų pavyzdžius, kuriais gali pasinaudoti palikimų apsaugojimu susirūpinusieji.

Tais atvejais, kai mirusysis nepalieka testamentą arba privačiu susitarimu palieka santuokas draugam ar giminėm su tuo supratimu, kad jos Lietuvoje gyvenantiems įpėdiniam bus pervestos reikmenų pavidale, reikia informuoti Generalinį Konsulatą nedelsiant. Uždelsus apsigynimas nuo okupantų interesams atstovaujančių advokatų yra labai sunkus, o dažnai atvejais ir visai nebeįmanomas.

IŠ VISUR

— Demokratų partijos pirmininkui Lawrence O'Brien, JAV LB centro valdyba yra įteikusi raštą, kuriame prašoma į 1972 metų demokratų partijos rinkiminę platformą įtraukti pasiūlymus šiais lietuviams rūpimais klausimais: 1) tęstinumas šio krašto nusistatymo nepripažinti Baltijos valstybių okupacijos bei jų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą; 2) politinės azyliaus teisės, kad ateityje nepasikartotų Kudirkos atvejo incidentai; 3) Baltijos ir sovietų vykdomo genocido klausimo kelimas Jungtinių Tautų komisijų forumuose; 4) įvedimas lietuviškų transliacijų per Laisvosios Europos radiją; 5) Etninių Grupių Praeičiai Tirti įstatymo projektų rėmimas.

— Urugvajaus lietuvių kolonijos choras "Aidas" atšventė 20 metų sukaktį. Ta proga Lietuvių Kultūros draugijos salėj buvo suruošta šauni šventė, kurios metu choras davė dainų koncertą, o ansamblis "Ažuolynas" pašoko tautinių šokių. Lenkų kilmės solistas Edv. Modzelewski lietuvių kalba padainavo dvi dainas, akomponuojant jo žmonai, nuolatinei choro akompaniatori. Choras įsisteigė 1951. Jo iniciatoriai yra a.a. kun. V. Mikalauskas, SJ, kun. J. Bruzikas, SJ, ir A. Gabaliauskienė — pirmoji choro dirigentė. Choru jau ilgus metus diriguoja V. Dorelis, 10 metų chorui akomponuoja Teresė Drobniuskaitė de Modzelewski (jos motina lietuvis). Chorių šiuo metu yra 24.

— Vincas Šalčiūnas, gyvenąs Delran, N. J., JAV LB centro valdybos prašomas, Trenton, N. J., leidžiamam arkivyskupijos laikraščiui The Monitor parašė ilgą, išsamų straipsnį, pavadinimą "Suffering Church in Lithuania". Straipsnis buvo išspausdintas vasario 25. Juo skaitytojas supažindinamas su Vasario 16 sukaktimi, 1940 Sov. Rusijos įvykdyta Lietuvos okupacija, teoretinė sovietinės konstitucijos garantija laisvai veikti religinėm bendruomenėm ir praktikoje pasireiškiančiu tikėjimo persekiojimu. Pristatytas kun. Zdebskiogynimos kalbos turinys. Pažymėtina, kad V. Šalčiūnas katalikų Bažnyčios persekiojimo reikalu minėtame laikraštyje jau rašo antrą kartą. Ankstyvesnis straipsnis išspausdintas 1969. V. Šalčiūnas pirmininkauja Philadelphia Valties chorui ir aktyviai dalyvauja bendruomeninėj veikloj.

— Vytautas Volertas, JAV LB centro valdybos pirmininkas, Philadelphiajį įvykusio Vasario 16 minėjimo metu, atsidėkodamas už JAV LB teikiamą paramą laisvinimo darbe, Lietuvių Fondo išleistą medalį įteikė JAV kongresmanui Joshua Eilberg (dem. — Penna.). Kongresmaną pristatė ir jo darbus lietuviškam reikalui nušvietė centro valdybos vicepirm. Alg. Gečys.

— Washington, D.C., Corcoran galerijoj sausio 12 — vasario 2 vyko sovietų pritaikomo meno paroda, ruošta kultūrinių mainų sutarties pagrindu. Buvo išstatyti ir Baltijos kraštų eksponatai, tuo siekiant amerikiečiams sudaryti įspūdį, kad tai sovietinės respublikos. JAV LB Washingtono apylinkės pastangomis parodoj buvo dalinami atsisaukimai, kuriais siekta atkreipti parodos lankytojų dėmesį į sovietų įvykdytą neteisėtą Baltijos valstybių pavergimą. Washingtono LB apylinkės valdybai šiuo metu pirmininkauja dr. Jonas Genys, Marylando universiteto profesorius.

Palikimų apsaugojimu susirūpinusieji prašomi kreiptis į Lietuvos Generalinį Konsulatą, tokiu adresu: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York, N. Y. 10024.

Augustinas Gričius, rašytojas, miręs vasario 28 Vilnių

Kaip dramaturgas debiutavo su satyrine pjese Palanga 1932 Kauno valstybiniame teatre. Pokario metais parašė: Skeveldros, Karšta vasara, Išvakarėse, scenarijų komedijai Kalakutai, apsakymų knygą. Prieš porą metų išėjo feljetonų rinktinė.

Kaip žmogus buvo mielas ir draugiškas, sugebėjęs su žmogumi rasti šiltus bičiuliškus ryšius, su tokia pat meile ir šiluma jis parašė ir savo apybraižas, kur vaizduoja su sutiktas žmones. Viena tokia apybraiža — Kaip mirė Vaizgantasis — yra išleista net plokštelėj.

GELBĖKIM RADIJO PROGRAMAS!

Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdyba ragina visus lietuvius ir kitataučius rašyti laiškus ar siųsti telegramas senatoriui J. W. Fulbright ir protestuoti prieš jo pasiūlymą uždaryti fondus Radio Free Europe ir Radio Liberty veiklai. Adresas: The Honorable J. W. Fulbright, Chairman Foreign Relations Committee, Washington, D.C.

Patartina taip pat kreiptis ir į to komiteto narius ir prašyti jų pagalbos šiame reikale. Foreign Relations komitete nariais yra šie senatoriai: Charles H. Percy, John J. Sparkman, Mike Mansfield, Frank Church, Stuart Symington, Claiborne Pell, Gale W. McGee, Edmund Muskie, William B. Spong, Jr., George D. Aiken, Karl E. Mundt, Clifford P. Case, Jacob K. Javits, John Sherman Cooper, Hugh Scott, James B. Pearson.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

DISPLAY

AECEAN ISLES
781 East 31st Street Brooklyn, N.Y.
Call 434-7496
We Also Do Catering
The Ultimate in Dining
The New Clement Restaurant
1612 Sheepshead Bay Road
Brooklyn, New York
Call TW 1-3998

Wanted Foster Parents
If you are between the ages of 25 and 59, English speaking, in good Health, financially self-maintaining, willing to accept children of any Background and have adequate Rooms, you are desperately needed now. Contact McMahon Memorial Shelter, 128 East 112th St., New York, N.Y. 10029, 369-5665

Guest House — Men and Women.
All modern facilities. Newly renovated bldg. Ready for occupancy by May. Scenic view of Hudson. Permanent or vacation guests. For information write: Sisters of Saint Francis, Saint Joseph Villa, 38 Prospect Ave., Catskill, N.Y. 12414.

SERVICE

Mario's Auto Inspection & Repair
service headlights adjustment, wheel alignment, motor tune-up and brake service. All minor adjustments and repairs done while you wait. Shell Bay Ave. Mayville, N.J. Cape May Court House, opp. State Inspection Station. Open Mon. thru Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & operated by Mario DeSantis "If you really want your car to go see Mario", 609-465-5807

GUZMAN CONTRACTING
Everything and Anything in Contracting Field
All Quality Workmanship
Lic. No. 673-881
Call 967-8890 We Take Pride in Our Work

CHILDRENS AND ADULT PSYCHIATRIST
Private Consultation Office Hours 1-8 P.M.
69-20 Groton St.
Forest Hills, N.Y.
(212) 896-4771

RALPH'S
Linousine Service, Late Model Air Conditioned Cadillacs — AD 4-1244 695-6647 — 24 Hour Ser. Mobile 684 174 W. 137 St.
Proms, Weddings, Funerals, Depots, Airports, Theatres or Night on the Town
Our Service Speaks for Itself

SPORTS

LAK:JAMAICA PORTUGUESE 1:0 (1:0)

Kovo 5 Lietuvos Atletų Klubo pirmoji futbolo komanda pasistūmėjo Knickerbocker taurės varžybose vienu ratu pirmyn. Pergalė prieš portugalus pelnyta, bet sunki. Mūsikiškai, pirmą kartą šiais metais aikštėj, žaidė šios sudėties: Žadvydas; Bileckis, Bagdziūnas, Kreicas, Vainius II; Vainius IV (Remėja II) Jakov, Market; Klivečka, Budreckas (Rauba), Šileikis. Atletai dominavo aikštėj, bet pasigedę įvarčio mušiko, tepasiekė tik 1:0 pasekmę. Pirmame kėlinyje po eilės progų Budrecko šūvis pasiekė tikslą. Priešininkas mūsų skylėto gynimo dėka taip pat turėjo progos pasiekti įvartį. Žadvydas vartuose ir laimė apsaugojo mūsikiškius. Paskutinėj minutėj portugalų šūvis atšoko nuo mūsų vartų virpsto. LAK sužaidė patenkinamai. Apsukrūs priešininko gynikai visai gerai susitvarkė su mūsų kraštiniais puolikais — Šileikiu, Klivečka. Gynime kelios nedovanotos Bagdziūno I klaidos. Čia maloniai nustebino ryžtingai sužaidęs Bileckis. Vartuose Žadvydas neturėjo per daug darbo, ir vėl savo šventovę išlaikė sausa.

H. W. FEMALE

Exp. Operators, on Dresses, min. of \$2. an Hour, Section or Piece work, Steady, C&J, Dresses, 1348 Southern Blvd. Near Jennings in the Bronx. Tele. 842-9794, Mr. Jose Albino

SERVICE

KLAUS WEDLER, THE PAINTER
Painting inside & outside
Paper hanging & plastering
Free estimates given
78-05 83rd Street, Glendale
Call 366-1215

RITE-WAY
Painting and Decorating
Also Wallpapering
Reasonable Rates
Fully Insured
All Work Guaranteed
Call 212-931-1748

GARAGES & STORAGE TRUCK PARKING
Secure Parking for 1 to 100 tks
Watchman on Duty 7 Days
24 Hours. Clarin UL 5-4800

GEORGE COLES
356 Atlantic Ave. Bklyn.
Home Owners, & Real Estate Co.
We Clean Cellars, Backyards
Haul Rubbish, Whitewash
Painting
Call 625-0274

HAPPY

ST. PATRICK'S DAY

RYANS RESTAURANT
32-07 34th Ave.
Astoria Queens
A Family Place
Call RA 8-9820 or 278-8217

DIME SAVINGS BANK OF WILLIAMSBURG
Your Friendly Neighborhood Bank
Main Office Havemeyer and South 5th Street, Williamsburg
Bridge Plaza
Brooklyn, N.Y.
Member F.D.I.C.
Call 782-6200

LENOX CHALET CATERERS
254 East 2nd Street
NEW YORK CITY
Call OR 3-1890

A Glorious St. Patrick's Day

TAD'S STEAK HOUSE COAST TO COAST

siektė tikslą. Priešininkas mūsų skylėto gynimo dėka taip pat turėjo progos pasiekti įvartį. Žadvydas vartuose ir laimė apsaugojo mūsikiškius. Paskutinėj minutėj portugalų šūvis atšoko nuo mūsų vartų virpsto. LAK sužaidė patenkinamai. Apsukrūs priešininko gynikai visai gerai susitvarkė su mūsų kraštiniais puolikais — Šileikiu, Klivečka. Gynime kelios nedovanotos Bagdziūno I klaidos. Čia maloniai nustebino ryžtingai sužaidęs Bileckis. Vartuose Žadvydas neturėjo per daug darbo, ir vėl savo šventovę išlaikė sausa.

SEKMDIENIŲ DEL TAURĖS
Šį sekmdienį Lietuvos Atletų Klubo pirmoji futbolo komanda Knickerbocker taurės varžybose susitinka su Blackpool vienetu, kuris žaidžia kitą lygį ir mum visai nežinomas. Rungtynės įvyksta mūsų aikštėj Kissen Corridor, Flushing, L.I. Pradžią 3 val. Jauniai žaidžia prieš Colombianą, o jaunučiai šeštadienį turi keliauti į tolimą Clarkstown, N.Y. Pereitą sekmdienį dėl blogų aikščių mūsikiškai rungtynių neturėjo. Atletas

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nėmantiems ir nedaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyne, 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221
— Ieškomas Kazimieras Rašytinis, sūnus Juozo, gimęs 1919 m. Jis pats ar apie jį žiną prašomi pranešti adresu: V. Rasiulis, 162 Exbury Rd., Downsview, Ont. Canada.

THE OPERA RESTAURANT
For the Finest of Italian Cuisine
464 Route 9W
Englewood Cliffs
New Jersey
Call 201 568-8700

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(201) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N.Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(201) 846-1650

PAGALBA LIETUVOS PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI

Lietuviai vyskupai — *Vincentas Brizgys ir Antanas Deksnys* savo ganytojišku laišku nuosirdžiai ragino prisiminti tikinčiuosius Lietuvoje, ypač gavėnią.

Todėl

MELSKIMĖS KIEKVIENĄ DIENĄ

PAGAL 1971 METŲ MALDOS KALENDORIŲ

Tapkime LRK Šalpos Rėmėjais (\$5.00 metinė auka).

Amžinai Geradariais (\$100.00).

Mecenatais (\$1,000.00).

Praveskime rinklavas parapijose, Skirkime organizacijų dovanas

Savo dovanos čekį rašykite ir atsiųskite su žemiau esančia atkarpa.

LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID
64-09 56 Rd.
Maspeth, N.Y. 11378

Lietuvos Bažnyčiai gelbėti siunčiu \$.....

Parašas

Adresas

Aukos atleidžiamos nuo Fed. mokesčių

FIRMAUJANTI DEŠŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBES PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Keliolai ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėšos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-88 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-8070

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburyje, lietuvių ir anglų kalbomis, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmdieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1380 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmdieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Darbininkui paremti aukojo

Po 2 dol. — J. Zekonis, Aurora, Ill., Dr. A. Cerskus, E. St. Louis, Ill., E. Grudžinskienė, Flossmoor, Ill., O. Apolianskas, Cicero, Ill., A. Nagys, Lemont, Ill., J. Pažėrūnas, Melrose Pk. Ill., V. Chlamskas, Kennebunkport, Me., A. Bikulčius, P. Kiškūnas, Lewiston, Me., A. Venskūnas, Norwood, Me., E. Putvytis, Fall River, Me., J. Jasauskas, Hollywood, Fla. Z. Grabnickas, Orlando, Fla., B. Nekrash, kun. J. Razutis, Miami, Fla., M. Stanis, K. Petrolevitch, Clearwater, Fla., R. Cibas, A. Kindury, Gulfport, Fla., V. Malinauskas, Santa Barbara, Calif., S. Raštakis, Monterey, Calif., Z. Stanaitis, I. Bandziulis, E. Dubickas, R. Bureika, B. Budriūnas M. Palaikienė, V. Grasska, H. Bajalis, A. Sabaliauskas, Los Angeles, Calif., I. Skrupskelis, Columbia, S.C., E. Shimanskis, Kenosha, Wis.

Po 1 dol. — J. Dvariškis, Nautaguck, Conn., A. Balsys, Nautaguck, Conn., S. Vaikutis, V. Stadalninkas, Stamford, Conn., Srs. Immac. Concep., Putnam, Conn., S. Jaras, E. Orentas, V. Nenortas, W. Hartford, Conn., A. Tirlikas, Putnam, Conn., A. Starolis, Cheshire, Conn., dr. J. Gimbutas, Belmont, Mass., V. Zenkus, W. Bridgewater, Mass., V. Shimkus, Newton, Mass., A. Namakys, Newton Center, Mass., Z. Chmeliauskas, Gardner, Mass., G. Valatka, Randolph, Mass., A. Januška, Milton, Mass., M. Kozemekas, Gilbertsville, Mass., P. Radeszewski, Haverhill, Mass., K. Grenda, Lawrence, Mass., E. Užpurvis, No. Easton, Mass., A. Kawaliowski, Shirley, Mass., J. Roman, Melrose, Mass., J. Starinskis, N. Cambridge, Mass., M. Svelnis, Needham, Mass., J. Lapšys, J. Vasys, Dedham, Mass., B. Jurkevičius, L. Vencius, Haverhill, Mass., M. Zerolis, S. Katilus, Dorchester, Mass.

Dėkojame visiems, kurie savo auka parėmė sunkų spaudos darbą. Laukiame ir kitų skaitytųjų prisidedant prie kalendoriaus išleidų sumažinimo.

PADEKA

Amžinybėn išlydėjus mano mielą brolių

a.a. Joną Žulpą,

su gilia pagarba dėkoju visiems, kurie padėjo jam gyvenime ir palydėjo jį su malda amžinybėn.

Už maldas ir mišų aukas jo sielos intencija dėkoju kun. J. Jančiui, kun. V. Paulauskui, prel. V. Balčiūnui, kun. St. Ylai ir kun. A. Gurkliui.

Taip pat nuoširdi padėka motinai M. Aloyzai, seselei Margaritai ir visom Nekalto Marijos Prasiidėjimo seselėm už maldas, giesmes, polaidotuvinį priėmimą ir visą parodytą nuoširdumą.

Ačiū p. Gilman, kuris rūpinosi laidotuvių reikalais. Dėkoju ir tiems, kurių pavardžių dėl nežinojimo nesuminiu, už maldas, užrašytas mišias ir išreiktą užuojautą.

Su ypatingu dėkingumu visa prisiminis kun. J. Jančiaus ir kun. V. Paulausko rūpestį, patamavimą ir užuojautą, parodytą man šiuo atveju. Simonas Žulpa

PADEKA

Maironio lituanistinės mokyklos kaukių balius įvyko sausio 23 Apriškimo parapijos patalpose. Tėvų komitetas ir mokyklos vedėja reiškia gilią padėką šiem geradariams, be kurių paramos būtų buvę sunku balių surengti.

Apriškimo parapijos klebonui kun. Pranui Raugalui už taip mieliai duotas patalpas. Baliai buvo nuodijamas visas pastatas.

Jaunai žvaigždutei, lietuvių pažibai Janinai Mathews už dainas ir šokį. Jauniems reikia jaunų idealų, ir Janina daugumą mokinių idealizuoja.

Aldonai Rygelytei už taip išpūdingai surengtą lėlių vaidinimą.

Jury komisijai: J. Matulaitienei, L. Juodytei-Mathews ir A. Elskui.

Programos vedėjui A. Bobeliui, tvarkiusiam garų sistemą A. Prekeriui, šviesų tvarkytojui J. Vilgaliui, salių dekoratorėm Irenai Nemickienei ir Dantutei Penikienei, sceną paruošusiem lėlių teatrui P. Vasiliauskui, R. Vilkui, S. Janušui.

Mecenatėi Marytei Šalinskienėi, kuri davė 25 dol. auką geriausiom kaukėm.

Prekybininkam už paaukotus produktus ir fantus loterijai: Winter Garden Tavern, J. Ginkaus Palace, A. Čekavičiaus restoranui, Sidabrinio Varpo kepyklai, Šalins laidotuvių įstaigai, Balfui.

Už paaukotus gintarus loterijai: D. Bulvičiūtei, G. ir L. Kurpiams.

Dėkojam visiems tėveliams, mamytėm, seneliams, įvairiais būdais prisidėjusiems prie sekmingo šio vakaro surengimo, pravedimo ir linksmos nuotikos sukūrimo.

PADEKA

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos valdyba nuoširdžiai dėkoja prel. Juozui Tadaraukui ir Aušros Vartų parapijai Hamiltone už "Gyvataro" koncerto Philadelphiajį ir New Yorkę globą.

Ačiū "Gyvataro" vadovei Genovaitėi Breichmanienėi, solistui Jonui Vakevičiui, pianistui Jonui Govėdui, deklamatorei ir pranešėjai Linai Verbickaitėi, akordeonistui Kazui Deksnui, technikei Irenai Jokubynienei ir visiems visom šokėjams-šokėjom.

Ypatingas ačiū Philadelphiajos rengėjų komitetui, pirm. Juozui Lukui ir ilgai eilei darbininkų, aukotojų, jaunimui ir šeimom už svečių globą, nakvynes, vaišes, o taip pat visiems mieliem dalyviams. Visų aukos ir darbas buvo persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje.

Ačiū New Yorko lietuviams už talką, bilietų platinimą ir už gausų dalyvavimą.

Ypatinga padėka Olgai Brady ir visom Šv. Onos sodalijai bendradarbiams, Kazimierui Vainiui ir šeimai.

Ačiū visom lietuvių parapijom ir jų dviasios vadovom už visokeriopą paramą, asmeniską dalyvavimą.

L.K.R. Šalpos Valdyba

Geriausią dovaną vaikam — naujai išleista plokštelė "Sek pasaką". L. Rastenytė dainuoja ir pasakoja "Meškiuką Rudnosiuoką", "Laumę Daugę", "Devyniabrę", "Karalaitę ir oželį". Kaina 6 dol., persiuntimas 50 c. Gaunama Darbininko administracijai.

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Iš kaukių balius gauto pelno Kultūros Židinio statybai paskirta 1700.48 dol. Kaukių balių surengė N. Y. ateitininkai vasario 12. Paskutinis rengėjų posėdis, kada paskyrė pelną, įvyko kovo 4 pas K. Vainiui. Pini-gai įteikti Tėv. Pauliui Baltakiui, O.F.M. Baliaus rengimo komitetui pirmininkavo Loreta Vainienė.

T. Leonardas Andriekus, O.F.M., Brooklyn vienuolyno viršininkas, išvyko į Torontą vadovauti Priskelimo parapijos kolektyvui. Grįš tuoj po Velykų.

N. Y. ateitininkų dvasios vadai: kun. S. Raila — sendraugis, kun. T. Degutis — studentų ir kun. J. Pakalniškis — moksleivių, rengia priešvėlykio susikaupimo valandas šia tvarka: 1) konferencijos, mąstymai ir pokalbiai — kovo 24, 25 d. 7:30 v.v. Kultūros Židinyje. 2) Mišios, komunijs, pusryčiai kovo 26, sekmadienį, 11 v. Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje. Kviečiami šia proga pasinaudoti ir visi žmonės.

L. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas įvyks kovo 19, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Narės kviečiamos dalyvauti.

L.K.M. Sąjungos 29 kuopa, kaip ir kiekvienais metais, rengia tradicinį Velykų stalą balandžio 9, Atvelykio sekmadienį, 1 val. popiet. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Visas gautas pelnas sąjungiečių skiriamas Apreiškimo parapijos reikalui. Visi parapijiečiai ir svečiai nuoširdžiai kviečiami šiose velykinėse vaišėse dalyvauti.

Dail. J. Bagdonas yra Balfo centro valdybos sekretorius. Dabar, sergant kun. P. Geiščiūnui, jis laikinai eina Balfo reikalų vedėjo pareigas ir tris dienas per savaitę dirba Balfe.

Balfo centro valdybos posėdis įvyksta kovo 16. Dalyvauja visą valdybą, iš Providence, R. I., atvyksta ir Balfo pirmininkas.

Elizabeth Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje novena į šv. Juozapą bus kovo 16, 17 ir 18. Pamokslai bus sakomi vakarais 7 val. lietuvių ir anglų kalbomis. Pamokslus sakys populiarius pamokslininkas Tėvas Kl. Kasinskas, pasionistas.

Elizabeth Velykų rytą mišios ir procesija bus ne 6 val. kaip anksčiau, bet 7 val. Šis pakeitimas padarytas didesniai patogumui parapijiečių, o ypatingai parapiinės mokyklos mokinių, kurie dalyvauja procesijoje.

Prel. Jonas Balkūnas grįžo iš Floridos, kur atostogaudamas praleido kelias savaites. Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Lake Worth, Fla., pasakė kalbą.

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyje827-9865

Apreiškimo parapijos choro tradiciniai komunijs pusryčiai bus kovo 19 tuoj po 11 val. mišių parapijos salėje. Kalbą pasakys — Paulius Jūrkus.

Izidorius Vasyliūno (smuikas) ir dr. Vytenio M. Vasyliūno (pianinas) koncertas įvyks kovo 25, šeštadienį, 5:30 val. Carnegie Recital Hall, N. Y., o kovo 26, sekmadienį, 3 v. popiet Jordan Hall, Bostone, Mass. Abiejuose koncertuose bus atlikta W. A. Mozart "Sonata in D major K. V. Nr. 306", John Bovicchi "Sonata Nr. 4 Op. 63 (Fantasy-sonata on Lithuanian folk-melodies)" — pirmutinis išpildymas, E. Wolf-Ferrari "Sonata in G Minor Op. 1".

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų komitetas yra gavęs dovanų iš dail. Česlovo Janušo ir dail. Jurgio Juodžio po paveikslą. Komitetas, norėdamas sutelkti daugiau lėšų mokyklai išlaikyti, tuos paveikslus leidžia loterijon. Dabar platinami bilietai.

Hamiltono mergaičių choras Aidas, pasižymėjęs vienuose koncertuose, atvyksta į New Yorką ir čia dainuoja balandžio 15 Richmond Hill mokyklos salėje. Choro vadovauja solistas Vaclovas Verikaitis, kuris koncerte taip pat dainuoja solo ir su choru. Koncertą rengia LB New Yorko apygardos valdyba, talkinama apylinkių valdybų. Koncerto programa išleidiama programa — suvenyrinė knyga su visuomenės sveikinimais ir skelbimais. Visas koncerto pelnas skiriamas lituanistinei mokyklai, kuriai išsilaikyti reikalinga visuomenės parama.

Kun. Antanas Račkauskas, Apreiškimo parapijos vikaras, atostogų išvyko į Floridą.

Liet. vyčių 41 kuopa birželio mėn. rengia baltiečių deportacijų į Sibirį prisiminimą. (Deportacijos buvo 1941 m.) Minėjime dalyvauja Apreiškimo parapijos choras, diriguojamas Algirdo Kačanauskas.

LB N. Y. apygardos valdyba posėdžiavo kovo 9, ketvirtadienį. Kultūros Židinyje. Aptarti visi reikalai, susiję su Aido choro koncertu, kuris rengiamas balandžio 15 Richmond Hill salėje. Pasidalinta įvairiais darbais, apkalbėta, kaip platinti bilietus, kaip išleisti iliustruotą programos knygutę, kaip surengti vaišes chorui. Koncertas rengiamas Maironio lituanistinei mokyklai paremti.

N. Y. Alto skyriaus susirinkimas šaukiamas kovo 24, penktadienį, 7:30 v.v. Čekavičiaus restorane, 94-25 Jamaica Ave., Woodhavene. Visi Alto nariai kviečiami dalyvauti.

Leonardas Milne, škotas, bandęs iškelti Simą Kurdiką, pokalbyje su Daiva Keziene per Laisvės Žiburio radiją kovo 12.

NEW YORKE ATIDAROMAS KULTŪROS KLUBAS

Jau senokai LB New Yorko apygardos valdyboje buvo svarstyta, kaip suorganizuoti kultūros klubą, kuris kas mėnesį rengtų paskaitas, pristatytų naujas knygas, supažindintų su lietuviško kultūrinio gyvenimo įvykiais.

Apygardos valdybai vis sudarė įvairių kliūčių. Dabar tos valdybos iniciatyva — klubas suorganizuojamas ir balandžio 16, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje atidaromas.

Kad klubas būtų patrauklesnis ir nuolat primintų Lietuvą, lietuviškąją kūrėjų ir pasiaukojimą savai tautai, jis pavadinamas šviesaus lietuvių Vaidinto vardu!

Vaidinto buvo tas, kuris visus kvietė į bendrą darbą Lietuvai. Jis džiaugėsi lietuviška kūrėjų ir pats sukūrė nemirtingus veikalus lietuvių literatūrai. Jo visa kūryba ir visa veikla spinduliuoja optimizmą, vėrlumą, tikėjimą į šviesesnį rytą. Jis visu plotu praskleidžia, kaip lietuvių kartos ateina ir įsijungia į savo tautos gyvenimą, į darbą jai.

Tad šio šviesaus, dinamiško,

Rima ir Juozas Bružai praėjusį savaitgalį buvo išvykę į Kaliforniją, į Los Angeles ir kitas apylinkės vietas, kur lankė savo gimines ir bičiulius. Grįžo antadienį, kovo 14.

Mečys Razgaitis, dainininkas, savo solo koncertą ruošia gegužės 7, sekmadienį, 5 val. popiet, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Jam akomponuos muz. Algirdas Kačanauskas.

Kun. Stasys Raila, Liet. Religinės Šalpos reikalų vedėjas, atostogų išvyko į Floridą.

Vytautas Maželis, pasižymėjęs mūsų fotografas, rengia savo fotografijos parodą, kurioje būtų išstatyta ir senesniųjų darbų ir labai daug naujųjų darbų: portretų, gamtovaizdžių, reportažinių momentų. Visos nuotraukos didelio formato. V. Maželis yra bent kelias parodas surengęs New Yorko foto reikmenų krautuvėse. Lietuviškai visuomenei tai būtų pirmoji jo paroda New Yorko. Parodą rengia Skautam Remti Komitetas.

kūrybingo ir tauraus lietuvių asmuo tegu visus sukviečia į bendrą kultūros klubą pasvarstyti savų kultūrinių rūpesčių, pasidžiaugti sava kūryba.

Klubas vadinsis New Yorko Lietuvių Bendruomenės Vaidinto Kultūros Klubas. Gi kasdieniame gyvenime, kada mėgstame viską sutrumpinti, bus vadinamas Vaidinto Kultūros Klubas arba tiesiog — Vaidinto Klubas.

Kiekviename klubo susirinkime bus dvi dalys. Pirmoji dalis — paskaitos ir diskusijos, apžvalgos. Antroji dalis — kavutė ir pasišmonėjimas.

Pirmajame klubo susirinkime balandžio 16 bus atidarymo iškilnės ir specialioji programa — susitikimas su Vaidintu!

KVIEČIAMAS TEATRALŲ PASITARIMAS

LB New Yorko apygardos iniciatyva kovo 23, ketvirtadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje kviečiamas visų šioj apylinkėj gyvenančių teatrų, vaidybos meno mėgėjų pasitarimas.

Bus kalbama, ar dabar šiose sąlygose negalime suorganizuoti teatro grupės, ar negalime pastatyti kokio veikalo. Vaidinimų ypač išsivysusi visuomenė. Vaidybos mene nori pasireikšti ir jaunimas. Tad labiausiai ir kviečiamas jaunimas, kuris norėtų padirbėti ir dalyvauti lietuviškame vaidinime. Kviečiami ir kiti, vaidinę ar bet kur dalyvavę lietuviškuose vaidinimuose. Ateidami ir kitus paraginkite. Juo daugiau ateis, juo lengviau bus sudaryti grupę ir duoti pradžią naujam lietuviškam teatrui.

Kelionė į Šv. Žemę, Romą, Miuncheno olimpinis žaidimus tęsis 17 dienų ir prasidės New Yorko rugpiučio 17. Kadangi skridimai į Palestiną jau dabar užpildyti iki birželio mėnesio, suinteresuoti tepasirakos ne vėliau balandžio 15. Grupinis 20 asmenų kelionės bilietas ir viskas kitkas — kad ir išlaidžiam vasaros sezono bei doliario nuvertinime — pramatoma kainuos tik 890 dol. su dešimties dolių priedu registracinėm ir organizacinėm išlaidom. Visais reikalais kreiptis Rev. Petras M. Urbaitis, SDB, 6800 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. New Yorko ir apylinkėse gyvenantiems kelionės atstovas: Juozas Zaruskas, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211, Tel. (212) 782-2545.

Ozone Park, N. Y., labai geroj apylinkėj, parduodamas dviejų šeimų mūrinis namas. Informacijai skambinti tel. 849-1209.

Vyresnio amžiaus moteris ieško vieno kambario arba dviejų kambarių arba mažo butelio 2—3 kambarių Woodhavene apylinkėj. Skambinti telefonu 847-5522.

Sussex, N. J., gražiausioj apylinkėj, prie pat ežero ir ant 1 1/4 acres žemės, parduodamas 8 kambarių Woodhavene šeimos namas. Turi uždarytą verandą, "sun deck", 2 garažus, dirbtuvės kambarį, židinį, kilmus ir dar daug priedų. Kaina: 45,000 dol. Tel. 201 875-5410.

KAZIUKO MUGĖ NEW YORKE

Savo globėją šv. Kazimierą New Yorko skautiškasis jaunimas prisiminė kovo 5 Atsimainymo bažnyčioj Maspeth. Tą dieną 11 val. lietuvių mišiose šventykla buvo apypilnė — pribiro arti šimtinės uniformuotų skautų, skaučių, prie altoriaus išrikuotos vėliavos (jų N. Y. skautija turi 6) su garbės palyda. Kun. J. Pakalniškis pamokslė išryškino šv. Kazimiero asmenybę, palinkėjo sekti mūsų vienintelio šventojo tauriu pavyzdžiu.

Po pamaldų suvažiauta į Kultūros Židinį, kur nuo pat ankstesnės ryto darbščios rankos dėliojo gėrybes, visai pailino aplinką Kaziuko mugę.

O skautai su muge į Kultūros Židinį įvygiavo pirmąjį kartą. Pertvarkytos, įrengtos rūšio patalpos, iškirsta plati anga naujiems laiptams — taip laimėta patraukli vieta ir didesniems parengimams.

Pati mugė susispietė pirmame aukšte. Skautai išsidėstė savo dirbinius ant trijų stalų, pasigelbėjo sienomis. Daug inkilėlių, kai kurie iš jų pamarginė, medžio raiziniai, drožiniai. Daug jojo vyčių, pamuštu ant tamsių kamštinių lentelių, eilė trispalvių, kurių papėdėje rymo lietuvių skautukas. Vieną stalą pirkėjai greit nutušino, ir liko baltuoti tik staltesės.

Betgi skautų kūrybos nebuvo tiek daug pridėta, kaip skaučių, kurios buvo įsikūrę kitų namo pusėj. Krito į akį iš siūlų, mažais rašioti diržai, dabar populiarius amerikėnėj aplinkoj, tik mūsų skautės įvairavo mums įprastinėm spalvom ir piešiniu. Plakatelės dar skelbė: "Mes imame užsakymus diržams." Plakatelės baigtas trims šauktukais, o trys skautės, už stalo sėdė, sutartinai šypsosi. Toliau pagalvėlės, karoliai, išsiuvinėti paveikslėliai, kimštai medžiaginiai gyvulėliai. Didžiuliai, per sąnarius tingiai glembą klaunai, krepšukai, panašios vėliavėlės, kaip ir pas skautus, tik prie stiebo jau dvi figūrėlės: berniukas ir mergaitė, apvilkti skautų uniformomis. Paukštytės turėjo originalių spalvinimo knygelių.

Zymėtina prosvaitė — tenkintasi daugiausia vien savo rankų dirbiniais ir vengta pirktinių daiktų (tokių krautuvinių prekių buvo gausu ankstesnėse mugėse). Verstis tik savo gamyba daug įdomiau — matai, kad atžalynas geba šį tą padaryti, kiek tie dirbiniai originalūs, saviti.

Prie skaučių skyriaus pastatytas laimės šuliny. Rimtai, iš patikimų lentų suskleistas, su stogu, o pagrindas dar apipintas plytas vaizduojančiu popierium. Už 25 centus daug norinčiųjų bandyti savo laimę — kibiras niro gilyn, į tamsybę, o ten, susirietusi, slapukė skautė vis pataikydavo ką nors įdomaus į tą kibirą įdėti. Jaunieji laimės ieškotojai, pasirėmę alkūnėmis ir pakibę ant šulinio briaunos, stengėsi įžiūrėti, kur tas kibiras grimsta. Tokių smalsuolių kojos rėmėsi į šulinio šoną ir išspardė popierines plytas. Šuliny didiesčio vaikui naujiena...

Vyr. skaučių židinio Vilija duoklė mugėi priminė mūsų tautodailės kooperatyvą. Daug audinių, gintaro ir kt. daiktų gauta iš Lietuvos. Žinoma, ir kainos čia aukštesnės. Gausu rankluosčių (vienas su įrašu: "Ilgiausių metų"), staldengtės, takeliai, juostos, dekoruotos medinės dėžutės, gintaru marginti paveikslėliai, lėlės, žvakidės, lėkštės, gintaro dirbiniai, pagalvėlės ir kt.

Rūšio patalpos skirtos atgavai. Galima buvo gauti sudėtinę mėsos davinį, smulkesnės užkandos. Skautės aptarnavo kavinę — daug įvairių pyragų, žagarėlių... Vėl džiugu, kad visi pyragai namų gamybos, ne pirktiniai. Vyr. skautės savo kampeliu priminė Kaziuko mugę Vilniuje — turėjo mažųjų niestanių virtinėles. Jos turėjo pasisekimo — greit išnyko.

Veikė kelios loterijos (viena iš jų įdomiems medžio dirbiniais). Lankytojai judėjo aukštyn, žemyn. Iš jaunimo matėsi ateitininkų, neolituojančių grupė. Vėliau, Knickerbocker taurės varžybose nugalėję Jamais portugalus, pasirodė ir mūsų futbolininkai. Rūsy buvo nuvesta eilė stalų, tad ir atsisėsti būta kur, nors ne visiems iš karto. Pagaliau, tam tikra grūstis bene būtinai Kaziuko mugės priedas.

Siemtinė mugė turėjo pliusų — visa buvo intymiau, įdomiau suskaldyta, ne taip, kaip kadaise vienoj didelėj salėj. Mugės pavyko, ir šį kartą New Yorko skautai, skautės pasirodė iš gerosios pusės.

K. Čk.

Kviečiame visus atsilankyti į New Jersey skautų-skaucų tradicinę

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį, kovo 19, Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N. J.

11:00 val. mišios šv. Petro ir Povilo par. bažnyčioje
12:30 val. Mugės atidarymas Lietuvių Laisvės salėje
1:00 val. pietūs

Bus galima gauti tautiškų bei skautiškų rankdarbių, lietuviškus pietus ir namie gamintų tortų. Bilietų kaina \$3.00; vaikams ir skautams \$1.00.

Iki pasimatymo!

AIDAS

HAMILTONO MERGAIČIŲ CHORAS,

atvyksta į New Yorką ir balandžio 15, šeštadienį, koncertuoja Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, 114 St., Richmond Hill, N. Y. (įėjimas iš 113 St.).

Chorui vadovauja solistas VACLOVAS VERIKAITIS, kuris koncerte dainuoja solo.

Bilietų galima gauti Woodhavene pas: J. Andriųš, M. Šalinskienę, V. Gerulaitį, V. Padvarietį, pas Maironio mokyklos tėvų komitetą, pas platintojus.

Pelnas skiriamas MAIRONIO LITUANISTINEI MOKYKLAI. Pradžia 7 v. v.

Įeinant aukojama 5, 4, 3, moksleiviams — 1 dol.

Koncertą rengia ir visus maloniai kviečia atsilankyti JAV LB New Yorko apygarda

Apreiškimo parapijos kunigai nuoširdžiai kviečia visus lietuvius dalyvauti

didžiajame BAŽNYTINĖS MUZIKOS KONCERTE,

kuriame

Apreiškimo parapijos žymus choras,

vadovaujant muz. Algirdui Kačanauskui, išpildys žavėtiną muzikos kūrinių

T. DUBOIS:

"SEPTYNI PASKUTINIEJI KRISTAUS ŽODŽIAI"

Verbų sekmadienį, kovo 26 d., 5 val. p. p.

gražioje APREIŠKIMO parapijos bažnyčioje
259 North 5th Street, Brooklyn, N. Y. 11211

Laukiame visų iš toli ir arti!